

Hodnotiaci manuál kvalifikácie Pracovník v ťažbovej činnosti v lesníctve za sektor Lesné hospodárstvo a drevospracujúci priemysel

Verzia 4.0

Názov zákazky: Nastavenie a implementácia štruktúry systému overovania kvalifikácií

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

www.minedu.gov.sk, www.esf.gov.sk, www.ludskездroje.gov.sk

Proces overovanie kvalifikácie

Informácie pre uchádzača o overenie kvalifikácie

O overenie kvalifikácie sa môžu uchádzať fyzické osoby, ktoré najneskôr v deň konania skúšky dosiahli 18 rokov a majú ukončenú povinnú školskú dochádzku. Každý uchádzač/uchádzačka o overenie kvalifikácie Pracovník v ťažbovej činnosti v lesníctve musí pred príchodom na samotnú skúšku absolvovať lekársku prehliadku u lekára, ktorý vystaví potvrdenie o jeho/jej zdravotnej spôsobilosti pracovať s ručnou motorovou reťazovou pílou. Potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti nesmie byť staršie ako šesť mesiacov. Bez uvedeného potvrdenia lekára nie je možné uchádzača/uchádzačku pripustiť ku skúške na overenie kvalifikácie.

Záujemca o overenie kvalifikácie, ktorý uvedené požiadavky spĺňa, bude ďalej postupovať cez jednotlivé fázy procesu overovania kvalifikácie, ktoré vedú k získaniu osvedčenia o kvalifikácii. Týmto fázami sú identifikácia jednotiek vzdelávacích výstupov a ich porovnanie so svojimi vedomosťami, zručnosťami a kompetenciami; zhromaždenie všetkých relevantných dokladov preukazujúcich splnenie kvalifikáciou vyžadovaných kritérií, čiže dokumentáciu jednotiek vzdelávacích výstupov; hodnotenie jednotiek vzdelávacích výstupov a certifikácia. Skúšku na overenie kvalifikácie je možné absolvovať len v slovenskom jazyku.

Identifikácia jednotiek vzdelávacích výstupov – počiatočná fáza procesu overovania kvalifikácie, v ktorej záujemca o overenie kvalifikácie zhodnotí a posúdi vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré získal počas života, ako aj svoju schopnosť tieto vedomosti, zručnosti a kompetencie využívať v praxi. Záujemca o overenie kvalifikácie identifikuje a zhodnotí jednotky vzdelávacích výstupov, ktoré charakterizujú kvalifikáciu Pracovník v ťažbovej činnosti v lesníctve a porovnáva ich so svojimi vedomosťami, zručnosťami a kompetenciami, ktoré mohol nadobudnúť rôznymi cestami, od formálneho vzdelávania - v škole, cez neformálne vzdelávanie - účasťou na rôznych školeniach, kurzoch a vzdelávacích programoch, až po informálne učenie sa - praxou počas zamestnania, či bežnými každodennými aktivitami, ako napríklad prácou v domácnosti, aktivitou vo voľnom čase a podobne. Zhodnotenie vzdelávacích výstupov môže prebehnúť tromi spôsobmi, sebahodnotením alebo za pomoci vybranej autorizovanej inštitúcie, alebo za pomoci pracovníka Koordinačného miesta SOK.

Pri **sebahodnotení si záujemca sám zhodnotí**, aké vedomosti, zručnosti a kompetencie nadobudol počas života. Mal by pri tom brať do úvahy svoje formálne vzdelávanie v školskom prostredí, ale taktiež akékoľvek neformálne vzdelávanie, ktoré absolvoval počas života prostredníctvom kurzov, vzdelávacích programov, školení, tréningov, workshopov a pod. a informálne učenie sa, pri ktorom nadobúdala

vedomosti, zručnosti a kompetencie v rámci svojho zamestnania alebo samoštúdiom, prácou v domácnosti, aktivitami vo voľnom čase a pod. Následne si môže porovnať jednotky vzdelávacích výstupov kvalifikácie so svojimi vedomosťami, zručnosťami a kompetenciami.

Komplexné zhodnotenie svojich vedomostí, zručností a kompetencií môže byť pre jednotlivca náročné, **preto sa môže obrátiť na autorizovanú inštitúciu alebo Koordinačné miesto SOK**. Ak je záujemca rozhodnutý pre kvalifikáciu Pracovník v ťažbovej činnosti v lesníctve, môže sa obrátiť na autorizovanú inštitúciu, ktorá overuje danú kvalifikáciu a tá pomôže záujemcovi s identifikáciou vedomostí, zručností a kompetencií relevantných pre vybranú kvalifikáciu.

Zoznam autorizovaných inštitúcií je zverejnený na portáli www.kvalifikacie.sk v časti Systém overovania kvalifikácií, sekcia Inštitucionálne súčasti SOK, v záložke Autorizované inštitúcie.

Koordinačné miesto SOK môže záujemca kontaktovať osobne: Štátny inštitút odborného vzdelávania, Stromová 9, 831 01 Bratislava, telefonicky: +421 910 925 085 alebo e-mailom: sokpoint@siov.sk. Koordinačné miesto SOK aj autorizované inštitúcie môžu pri poskytovaní poradenstva záujemcovi využívať rôzne nástroje, ako napríklad audit zručností, či rôzne dostupné informačné a komunikačné technológie.

Cieľom tejto fázy overovania kvalifikácie, či už pomocou sebahodnotenia alebo s pomocou autorizovanej inštitúcie, či pracovníka Koordinačného miesta SOK, je určiť, do akej miery záujemca spĺňa požiadavky na kvalifikáciu a posunúť ho do ďalšej fázy overovania kvalifikácie, k úspešnému podaniu prihlášky.

Po identifikovaní svojich vedomostí, zručností a kompetencií záujemca zhromažďuje všetky relevantné doklady, dokumenty, certifikáty alebo iné materiály preukazujúce splnenie kvalifikáciou vyžadovaných kritérií, čiže dokumentáciu jednotiek vzdelávacích výstupov. Tieto dokumenty prikladá žiadateľ k žiadosti o overenie kvalifikácie, a to vo forme portfólia.

Portfólio žiadateľ prikladá ku svojej prihláške, aby mu na jeho základe mohli byť uznané jednotky vzdelávacích výstupov. Záujemca musí klásť dôraz na to, aby jednotlivé dokumenty v portfóliu mohli byť jednoznačne priradené k jednotkám vzdelávacích výstupov vybranej kvalifikácie. Portfólio tvorí prílohu k prihláške na skúšku na overenie kvalifikácie a pozostáva zo životopisu a relevantných dokumentov preukazujúcich vzdelanie a odbornú prax zodpovedajúce kvalifikácii Pracovník v ťažbovej činnosti v lesníctve. Do portfólia predkladá záujemca životopis v odporúčanom formáte (Príloha 2) s relevantnými prílohami.

Záujemca, ktorý si vytvoril portfólio, vyplní prihlášku na skúšku na overenie kvalifikácie.

Vo formulári prihlášky na skúšku na overenie kvalifikácie (Príloha 3) musí záujemca vyplniť všetky relevantné údaje. Súčasťou prihlášky sú prílohy – portfólio a doklad o zaplatení poplatku za skúšku (Počas pilotného overovania kvalifikácií v rámci Národného projektu Systém overovania kvalifikácií v SR sa nebude vyžadovať zaplatenie poplatku. Po pilotnom overovaní kvalifikácií budú poplatky stanovené v zmysle zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch.).

Vzorové formuláre prihlášky a príloh, ktoré sú vyžadované, sú k dispozícii ako príloha tohto hodnotiaceho manuálu a na portáli www.kvalifikacie.sk.

Prihlášku v podobe vyplneného a podpísaného formulára so všetkými potrebnými prílohami je možné podať papierovou formou, a to zaslaním poštou na adresu autorizovanej inštitúcie, ktorú uviedol uchádzač v prihláške alebo elektronickou formou, a to zaslaním prihlášky a všetkých príloh elektronickou poštou alebo inou formou elektronickej komunikácie stanovenou autorizovanou inštitúciou, ktorú si uchádzač vybral.

Lehota na posúdenie prihlášky na skúšku na overenie kvalifikácie po formálnej stránke je 10 kalendárnych dní od dňa doručenia prihlášky na overenie kvalifikácie. V prípade, že na danú kvalifikáciu bude prihlásených minimálne 5 uchádzačov a prihláška na overenie kvalifikácie je zo strany uchádzača úplná, autorizovaná inštitúcia do 3 kalendárnych dní od posúdenia prihlášky na overenie kvalifikácie menuje skúšobnú komisiu, ktorej poskytne portfólio žiadateľa na hodnotenie JVV. Po stanovení termínu skúšky autorizovaná inštitúcia zašle uchádzačovi pozvánku a pokyny na skúšku na overenie kvalifikácie, vrátane Protokolu o výsledku hodnotenia jednotiek vzdelávacích výstupov na základe portfólia, najneskôr 10 kalendárnych dní pred termínom konania skúšky. Súčasťou pokynov na skúšku je aj upozornenie, aby uchádzač nahlásil autorizovanej inštitúcii konfekčnú veľkosť ochranného obleku a veľkosť ochrannej obuvi, ktorú musí autorizovaná inštitúcia zabezpečiť uchádzačovi na výkon skúšky. V prípade, že prihláška na overenie kvalifikácie nie je úplná, t. j. neobsahuje údaje v požadovanom rozsahu, autorizovaná inštitúcia vyzve žiadateľa o doplnenie chýbajúcich údajov, ktoré musí žiadateľ doplniť do 5 kalendárnych dní od doručenia výzvy.

V prípade, že žiadateľ doplnil všetky chýbajúce údaje, autorizovaná inštitúcia do 3 kalendárnych dní od posúdenia doplnenej prihlášky na overenie kvalifikácie, v prípade, že na danú kvalifikáciu bude prihlásených minimálne 5 uchádzačov, menuje skúšobnú komisiu, ktorej poskytne portfólio žiadateľa na hodnotenie JVV. Po stanovení termínu skúšky autorizovaná inštitúcia zašle uchádzačovi pozvánku a pokyny na skúšku na overenie kvalifikácie, vrátane Protokolu o výsledku hodnotenia jednotiek vzdelávacích výstupov na základe portfólia, najneskôr 10 kalendárnych dní pred termínom konania skúšky. Súčasťou pokynov na skúšku je aj upozornenie, aby uchádzač nahlásil autorizovanej inštitúcii konfekčnú

veľkosť ochranného obleku a veľkosť ochrannej obuvi, ktorú musí autorizovaná inštitúcia zabezpečiť uchádzačovi na výkon skúšky. V prípade, že žiadateľ v stanovenej lehote nedoplnil autorizovanej inštitúcii údaje, autorizovaná inštitúcia mu zašle zamietavé stanovisko k prihláške.

V prípade, ak žiadateľ nespĺňa kritériá stanovené na vybranú kvalifikáciu, autorizovaná inštitúcia mu do 3 kalendárnych dní od posúdenia prihlášky na overenie kvalifikácie zašle zamietavé stanovisko k prihláške. Pokiaľ určené lehoty v kalendárnych dňoch pripadnú na deň, v ktorom je štátny sviatok, sobota alebo nedeľa, za splnenie lehoty sa považuje prvý pracovný deň nasledujúci po určenom kalendárnom dni.

Cieľom tejto fázy overovania kvalifikácie je, či už svojpomocne alebo s pomocou autorizovanej inštitúcie, či pracovníka Koordinačného miesta SOK, zhromaždiť jednotlivé dokumenty v portfóliu, správne vyplniť a zaslať kompletnú prihlášku na skúšku na overenie kvalifikácie a posunúť záujemcu/žiadateľa do ďalšej fázy overovania kvalifikácie.

Hodnotenie jednotiek vzdelávacích výstupov – po podaní žiadosti o overenie kvalifikácie sú vedomosti, zručnosti a kompetencie uchádzača porovnávané s kvalifikačným štandardom vybranej kvalifikácie, a to skúšobnou komisiou menovanou autorizovanou inštitúciou. Hodnotenie jednotiek vzdelávacích výstupov vybranej kvalifikácie žiadateľa **sa uskutočňuje overovaním portfólia, t. j. uznaním jednotiek vzdelávacích výstupov a/alebo hodnotením jednotiek vzdelávacích výstupov na skúške na overenie kvalifikácie**, ktoré realizuje skúšobná komisia zostavená na základe menovacích dekrétov vydaných autorizovanou inštitúciou.

Žiadateľovi bude zaslaná pozvánka a pokyny na skúšku na overenie kvalifikácie, vrátane Protokolu o výsledku hodnotenia jednotiek vzdelávacích výstupov na základe portfólia najneskôr 10 kalendárnych dní pred termínom konania skúšky. Pokiaľ určené lehoty v kalendárnych dňoch pripadnú na deň, v ktorom je štátny sviatok, sobota alebo nedeľa, za splnenie lehoty sa považuje prvý pracovný deň nasledujúci po určenom kalendárnom dni. V zaslanom Protokole o výsledku hodnotenia jednotiek vzdelávacích výstupov na základe portfólia budú uchádzačovi poskytnuté informácie o uznaných alebo neuznaných jednotkách vzdelávacích výstupov.

V prípade, že sa uchádzač nemôže v danom termíne skúšky zúčastniť, musí dostatočne zdôvodniť svoju neúčasť. Za relevantný dôvod sa považuje napríklad choroba, nariadená karanténa, účasť na pohrebe, úraz a pod. Posúdenie relevantnosti dôvodu je v kompetencii autorizovanej inštitúcie. Uchádzač, ktorému neboli uznané všetky JVV na základe portfólia, ale z relevantných dôvodov sa nemôže zúčastniť skúšky, sa s autorizovanou inštitúciou dohodne na náhradnom termíne.

Počas skúšky na overenie kvalifikácie bude uchádzač hodnotený skúšobnou komisiou z jednotiek vzdelávacích výstupov, ktoré mu neboli uznané v rámci overovania portfólia. Overenie kvalifikácie počas skúšky prebieha metódou praktickej skúšky a ústne, nástrojmi hodnotenia je praktické predvedenie s vysvetlením a ústna odpoveď. Skúška na overenie kvalifikácie je rozdelená do piatich častí podľa špecifickosti JVV.

Uchádzač, ktorému bola v rámci overovania portfólia uznaná JVV 1 a/alebo JVV 4, sa zúčastňuje skúšky na overovanie kvalifikácie len z hodnotenia JVV, ktoré neboli uchádzačovi uznané. Uchádzač, ktorému nebola v rámci overovania portfólia uznaná JVV 1 a JVV 4, resp. neposlal žiadne podklady na hodnotenie portfólia na uznanie JVV 1 a JVV 4, sa zúčastňuje skúšky na overovanie kvalifikácie zo všetkých piatich JVV. Hodnotenie JVV 1, JVV 2 a JVV 5 sa uskutočňuje tak, že všetci uchádzači zúčastnení na skúške na overovanie kvalifikácie predvedú s vysvetlením všetky hodnotiace kritériá v daných JVV. V rámci hodnotenia JVV 3 a JVV 4 si každý uchádzač vylosuje jednu úlohu/otázku so situáciou ťažby dreva v osobitných podmienkach a jednu z prvej pomoci pri úraze.

Priemerná časová dotácia na trvanie skúšky je 5 hodín pri počte piatich uchádzačov, pričom 1 hodina = 45 minút.

Skúška na overenie kvalifikácie je verejná. Priebeh skúšky riadi predseda. Skúšobná komisia počas skúšky na overenie kvalifikácie hodnotí uchádzačom dosiahnuté JVV. Ak uchádzač dosiahol požadovanú minimálnu úroveň plnenia kritérií hodnotenia jednotiek vzdelávacích výstupov kvalifikácie, tak výsledok skúšky na overenie kvalifikácie je úspeš. Každý uchádzač, ktorý úspeš, je považovaný za absolventa skúšky a bude mu udelené osvedčenie o kvalifikácii. Ak uchádzač nedosiahol požadovanú minimálnu úroveň plnenia kritérií hodnotenia jednotiek vzdelávacích výstupov kvalifikácie, tak výsledok skúšky na overenie kvalifikácie je neúspeš. Neúspešný uchádzač bude zároveň informovaný o ďalšom postupe. Neúspešný uchádzač môže požiadať o vykonanie opravnej skúšky na overenie kvalifikácie najskôr 30 kalendárnych dní od oznámenia výsledku skúšky na overenie kvalifikácie, a to podaním prihlášky na opravnú skúšku (Príloha 4). Pokiaľ určené lehoty v kalendárnych dňoch pripadnú na deň, v ktorom je štátny sviatok, sobota alebo nedeľa, za splnenie lehoty sa považuje prvý pracovný deň nasledujúci po určenom kalendárnom dni. Úspešný absolvent skúšky na overenie kvalifikácie bude po 6 a 12 mesiacoch kontaktovaný autorizovanou inštitúciou v rámci trasovania jeho uplatnenia na trhu práce.

Cieľom tejto fázy overovania kvalifikácie je zhodnotiť splnenie či nesplnenie kritérií hodnotenia jednotiek vzdelávacích výstupov, oboznámiť uchádzača s výsledkom hodnotenia JVV a posunúť ho do ďalšej fázy overovania kvalifikácie.

Certifikácia – úspešné zvládnutie predchádzajúcich fáz procesu vedie k záverečnej fáze procesu overovania kvalifikácie, ktorou je udelenie osvedčenia o kvalifikácii. Úspešnému absolventovi bude vystavené a odovzdané osvedčenie o kvalifikácii.

Uznávanie JVV z portfólia

Skúšobná komisia posúdi dokumenty zahrnuté v portfóliu a vyhodnotí, či je na ich základe možné uznať jednotlivé jednotky vzdelávacích výstupov a následne rozhodne o:

- **neuznaní žiadnej JVV kvalifikácie**, čo znamená, že žiadateľ sa musí zúčastniť skúšky na overenie kvalifikácie v danom termíne a preukázať zvládnutie všetkých JVV na požadovanej úrovni,
- **uznaní iba niektorých JVV kvalifikácie**, čo znamená, že sa žiadateľ musí zúčastniť skúšky na overenie kvalifikácie v danom termíne a preukázať zvládnutie len tých JVV, ktoré komisia neuznala na základe portfólia,

Portfólio poskytuje skúšobnej komisii autorizovaná inštitúcia. Lehota na vyhodnotenie portfólia skúšobnou komisiou je najviac 30 kalendárnych dní odo dňa menovania skúšobnej komisie. Pokiaľ určené lehoty v kalendárnych dňoch pripadnú na deň, v ktorom je štátny sviatok, sobota alebo nedeľa, za splnenie lehoty sa považuje prvý pracovný deň nasledujúci po určenom kalendárnom dni.

Uchádzač, ktorý v rámci formálneho a neformálneho vzdelávania či informálneho učenia sa spĺňa kritériá hodnotenia pre JVV 1 Údržba ručnej motorovej reťazovej pily, môže v rámci portfólia doložiť o uvedených vedomostiach a zručnostiach relevantné dokumenty. Ide najmä o pracovníkov v dielňach, v predajniach so servisom a obdobných inštitúciách, kde sa ručné motorové reťazové pily predávajú, prevádza sa ich údržba a servis.

Uchádzač, ktorý v rámci formálneho a neformálneho vzdelávania či informálneho učenia sa spĺňa kritériá hodnotenia pre JVV 4 Poskytovanie prvej pomoci pri úrazoch v lesnom prostredí, môže v rámci portfólia doložiť o uvedených vedomostiach a zručnostiach relevantné dokumenty. Ide najmä o absolventov školení, kurzov a obdobných aktivít, kde ich súčasťou je teoretická a praktická príprava na zvládanie situácií pri úrazoch osôb. Organizátorom týchto aktivít musia byť organizácie, ktoré majú osvedčenie na realizáciu týchto aktivít – napr. Slovenský červený kríž, Hasičský a záchranný zbor, Horská záchranná služba, Rescue Academy a podobne.

Pre JVV 1 Údržba ručnej motorovej reťazovej pily sú zadefinované štyri kritéria hodnotenia:

- ukázať a popísať rozdelenie ručných motorových reťazových píl (RMRP), ich technickú charakteristiku a využiteľnosť;
- ukázať a popísať základné časti RMRP, súčasti motorovej a rezacej časti, bezpečnostné prvky RMRP;

- predviesť základné úkony súvisiace s ovládaním RMRP;
- predviesť a popísať dennú údržbu motorovej a rezacej časti RMRP

Pokiaľ uchádzač pozná rozdelenie ručných motorových reťazových píl, bezpečnostné prvky RMRP, vykonáva ich údržbu a servis vrátane funkčnosti bezpečnostných prvkov a preskúšania funkčnosti píly, môže mu vedúci strediska/predajne vystaviť doklad s odporúčaním na uznanie JVV. Doklad musí obsahovať identifikáciu strediska/predajne s menom a funkciou vydávajúceho doklad, identifikáciu osoby, pre ktorú sa doklad vystavuje, zhodnotenie plnenia kritérií hodnotenia za každé kritérium samostatne, dobu praktického vykonávania činností súvisiacich s kritériami hodnotenia v rokoch a mesiacoch. Prílohou môžu byť osvedčenia o účasti na školeniach výrobcov/predajcov ručných motorových reťazových píl k ich predaju, servisu a údržbe.

Pre JVV 4 Poskytovanie prvej pomoci pri úrazoch v lesnom prostredí je zadefinovaných deväť prípadov/úloh, niektoré by mal uchádzač odpovedať tak,, aby zodpovedal cca 70% danej problematiky. V prípade preukazovania JVV cez portfólio je predpoklad, že pri úspešnom absolvovaní vzdelávacej aktivity a predložení potvrdenia o absolvovaní tejto aktivity mu bolo osvedčenie vydané len za podmienky, že si osvojil poskytnutie prvej pomoci v prípadoch, ktoré sú definované v zadaniach tejto JVV.

Skúška na overenie kvalifikácie

JVV 1 Údržba ručnej motorovej reťazovej píly

Kritériá, Metódy, Nástroje, stanovená minimálna úroveň hodnotenia

JVV 1 Údržba ručnej motorovej reťazovej píly: hodnotenie jednotky vzdelávacích výstupov sa realizuje v rámci praktického predvedenia s vysvetlením v štyroch úlohách. Pre hodnotenie JVV 1 je uvedený priestor, kde sa úloha realizuje, sú uvedené materiálne a technické pomôcky, ktoré je potrebné k realizácii úlohy.

Pomôcky zabezpečuje autorizovaná inštitúcia.

Priestor na overenie JVV 1: dielňa.

Metóda hodnotenia: praktické skúšanie.

Nástroje hodnotenia: praktické predvedenie s vysvetlením.

Čas na predvedenie úloh v rámci JVV 1: cca 10 minút.

Ukázať a popísať rozdelenie ručných motorových reťazových píl (RMRP), ich technickú charakteristiku a využiteľnosť

Pomôcky na predvedenie úlohy: minimálne dve rôzne RMRP.

Požadované vedomosti a zručnosti: uchádzač na príklade vzoriek RMRP popíše rozdelenie píl podľa veľkosti (výkon motora a hmotnosť RMRP) a k tomu primerané použitie.

Lahké – hobby pily: výkon do 2 kW, hmotnosť do 8 kg, použitie: výchovné ťažby a odvetvovanie, príprava palivového dreva, stavebné práce, záhradnícke práce.

Stredné – farmárske, resp. poloprofesionálne pily: výkon do 3,5 kW, hmotnosť do 10 kg, použitie: obnovné ťažby a manipulácia dreva.

Ťažké – profesionálne pily: výkon do 6,4 kW, hmotnosť nad 10 kg, použitie: prestarnuté porasty a manipulácia hrubého dreva.

V súčasnosti sa v lesníctve najviac používajú jednomužné ručné motorové reťazové pily s dvojtaktným spaľovacím motorom. Lahko sa premiestňujú a nie sú závislé na externom zdroji energie. Používajú sa hlavne na ťažbu a manipuláciu dreva, v záhradníctve a stavebníctve na tesárske konštrukcie, využívajú ich aj hasiči pri záchranných prácach, ale aj umelci, napríklad pri vyrezávaní drevených sôch.

Kritérium hodnotenia: uchádzač vymenuje rozdelenie RMRP, na príklade vzoriek ich zaradi do príslušnej kategórie, vymenuje činnosti, kde sa aké RMRP používajú.

Ukázať a popísať základné časti RMRP, súčasti motorovej a rezacej časti, bezpečnostné prvky RMRP

Pomôcky na predvedenie úlohy: RMRP.

Požadované vedomosti a zručnosti: uchádzač na príklade RMRP ukáže a popíše jej základné časti.

Motor s príslušenstvom, rezacie ústrojenstvo, rám a madlá.

Súčasťou motorovej časti RMRP je: motor jednovalcový, dvojtaktný, vzduchom chladený, palivová nádrž, bezplavákový membránový karburátor, zapalovanie (piezoelektrické, resp. digitálne) so sviečkou, chladenie, výfuk s lapačom horiacich čiastočiek karbónu a tlmičom hluku, odstredivá spojka, spúšťacie zariadenie s rukoväťou, lankom, kladkou a pružinou, oblúková rukoväť a zadná rukoväť a plynovou páčkou a bezpečnostnou poistkou, brzda reťaze s chráničom ruky pred oblúkovou rukoväťou.

Súčasťou rezacej časti RMRP je: vodiaca lišta, hnacie reťazové koliesko, pílová reťaz s hobľovacími zubmi, napínacie zariadenie reťaze, mazacie zariadenie reťaze, opierky.

Bezpečnostné prvky RMRP sú: zachytávač roztrhnutej reťaze, bezpečnostná brzda reťaze, tlmiče vibrujúcich častí, automatické vypínanie chodu reťaze pri voľnobežnom chode motora, poistky plynu, tlmič výfuku.

Kritérium hodnotenia: uchádzač na RMRP ukáže jej základné časti, popíše súčasti motorovej a rezacej časti, na RMRP ukáže bezpečnostné prvky.

Predviest' základné úkony súvisiace s ovládaním RMRP (doplnenie PHM, štartovanie, vypnutie)

Pomôcky na predvedenie úlohy: RMRP, PHM v bandaskách, príručné náradie k dennej údržbe RMRP.

Požadované vedomosti a zručnosti: *uchádzač predvedie doplnenie PHM do RMRP, pričom je zakázané fajčiť a manipulovať s otvoreným ohňom. Dopĺňanie PHM sa realizuje z bandasiek s nalievacím hrdlom. Po doplnení PHM uchádzač reálne naštartuje RMRP, skontroluje chod motora RMRP a pohyb rezacej reťaze v obrátkach motora a pri voľnobehu. Pri voľnobehu musí rezacia reťaz píly ostať bez pohybu, inak nie je píla spôsobilá na prácu. Ak RMRP spĺňa požiadavku, že rezacia reťaz je pri voľnobehu bez pohybu, uchádzač RMRP vypne.*

Kritérium hodnotenia: uchádzač dodrží BOZP pri dopĺňaní PHM do RMRP, predvedie bezpečné zaobchádzanie s RMRP pri jej štartovaní jej držaním na zemi a pristúpením rukoväte, pri voľnobehu sa pílová reťaz nepohybuje. Vypnutie RMRP sa vykoná vypínačom.

Predviest' a popísať dennú údržbu motorovej a rezacej časti RMRP

Pomôcky na predvedenie úlohy: pracovný stôl, RMRP, príručné náradie k dennej údržbe RMRP.

Požadované vedomosti a zručnosti: *rozdelenie údržieb RMRP – denná, týždenná, mesačná, štvrťročná*
V rámci dennej údržby predvedenie celkového očistenie RMRP vrátane vnútornej časti krytu spojky, vyčistenie vzduchového filtra (pred odskrutkovaním vzduchového filtra je potrebné zatvoriť škrtiacu klapku v karburátore), kontrola vodiacej lišty, čistenie drážky vodiacej lišty, čistenie mazacích otvorov, otočenie vodiacej lišty, kontrola a dotiahnutie skrutkových spojov, kontrola funkcie plynovej páčky, poistky plynovej páčky a sýtiča, kontrola a čistenie bezpečnostnej brzdy reťaze a zachytávača reťaze, kontrola funkcie spínača zapalovania, ostrenie reťaze, kontrola napnutia a mazania reťaze, pri lištách, kde to treba, aj mazanie kolieska ROLL-TOP.

V rámci týždennej údržby sa prevádza kontrola rezacej časti s prípadnou úpravou „triesok“ na vodiacej lište plochým pilníkom, kontrola zapalovacej sviečky, kontrola skrutkových spojov a ich prípadné dotiahnutie, kontrola spúšťacieho zariadenia s prípadnou výmenou lanka, vyčistenie chladiacich rebier valca a ventilátora.

Mesačnú, resp. štvrťročnú údržbu by mal vykonávať odborný servis s vyškoleným mechanikom.

Kritérium hodnotenia: uchádzač predvedie dennú údržbu RMRP a popíše rozdelenie údržieb.

Stanovená minimálna úroveň, ktorú musí uchádzač splniť pre úspešné hodnotenie v rámci JVV 1
Údržba ručnej motorovej reťazovej pily: predstavuje kritickú hranicu 70 %, čo zodpovedá nasledovnému:

- ✓ Popísať a skontrolovať bezpečnostné prvky RMRP.
- ✓ Dodržať BOZP pri dopĺňaní PHM do RMRP, bezpečne zaobchádzať s RMRP pri jej štartovaní jej držaním na zemi a prístupím rukoväte.
- ✓ V rámci dennej údržby vyčistiť vzduchový filter, drážku vodiacej lišty, mazacích otvorov, naostriť zuby rezacej reťaze, skontrolovať napnutie a mazanie reťaze.

JVV 2 Ťažba dreva ručnou motorovou reťazovou pilou normálne rastúcich stromov

Kritériá, Metódy, Nástroje, stanovená minimálna úroveň hodnotenia

JVV 2 Ťažba dreva ručnou motorovou reťazovou pilou: hodnotenie jednotky vzdelávacích výstupov sa realizuje v rámci praktického predvedenia s vysvetlením v štyroch úlohách. Pre hodnotenie JVV 2 je uvedený priestor, kde sa úloha realizuje, sú uvedené materiálne a technické pomôcky, ktoré je potrebné k realizácii úlohy. Popísané sú vedomosti a zručnosti, ktoré by mal uchádzač v rámci skúšky na overovanie kvalifikácie preukázať. Priestory a pomôcky nevyhnutne potrebné k vykonaniu skúšky zabezpečuje autorizovaná inštitúcia.

Priestor na overenie JVV 2: strom v lese určený na ťažbu (kmeň stromu v trenažéri na ťažbu dreva, resp. kmeň stromu s vetvami na trenažéri odvetvovania kmeňov).

Metóda hodnotenia: praktické skúšanie.

Nástroje hodnotenia: praktické predvedenie s vysvetlením.

Čas na predvedenie úloh v rámci JVV 2: cca 20 minút.

Ukázať a popísať súčasti OOPP pri práci s RMRP

Pomôcky na predvedenie úlohy: OOPP pri práci s RMRP – ochranná prilba s chráničmi sluchu a zraku, ochranný odev s protireznými vložkami, antivibračné rukavice, ochranná obuv so zosilnenou špičkou.

Uchádzač pred skúšobnou komisiou ukáže, ako má oblečený ochranný odev s protireznými vložkami a popíše jeho funkciu. Ukáže a popíše súčasti ochrannej prilby a nasadí si ju správnym spôsobom, upraví veľkosť vnútornej výstuže tak, aby mu držala na hlave aj pri naklonení sa dopredu. Ukáže a popíše funkciu antivibračných rukavíc a bezpečnostnej obuvi so zosilnenou špičkou.

Kritérium hodnotenia: uchádzač má správne oblečené a nasadené všetky OOPP používané pri práci s RMRP a vie vysvetliť ich funkčnosť na ochranu zdravia.

Predviest' a popísať zásady pri preprave RMRP, vymenovať zakázané činnosti pri obsluhu RMRP

Pomôcky na predvedenie úlohy: RMRP, ochranný kryt na lištu a rezáciu reťaz.

Požadované vedomosti a zručnosti: *uchádzač si vyzdvihne RMRP a predvedie, ako sa RMRP bezpečne prepravuje na miesto ťažby dreva. RMRP sa musí prepravovať len s nasadeným ochranným puzdrom zakrývajúcim rezáciu časť alebo s demontovanou rezacou časťou, nesmie byť naštartovaná a nesie sa za hornú rukoväť. Uchádzač skúšobnej komisii popíše zakázané činnosti pri obsluhu RMRP:*

- *fajčiť a manipulovať s otvoreným ohňom pri dopĺňaní PHM do RMRP,*
- *pracovať z rebríka,*
- *vystupovať na hromadu dreva alebo kmeň,*
- *pridržiavať v ohrozenom priestore rukami alebo nohami prerezávané drevo,*
- *pozdĺžne rozrezávať drevo,*
- *rezať vo výške väčšej, ako je výška prs osoby vykonávajúcej lesnú prácu, ktorá obsluhuje motorovú pílu,*
- *manipulovať s napruženým kmeňom, ak pilčík stojí v smere napruženia,*
- *vstupovať pred hromadu dreva, ak nie je zabezpečená proti pohybu alebo ak sa rozvaľuje.*

RMRP nemožno používať, ak:

- *je nefunkčná niektorá z jej častí - automatického vypínania chodu reťaze pri voľnobežnom chode motora, bezpečnostnej brzdy reťaze, tlmičov vibrujúcich častí, zachytávača roztrhnutej reťaze, poistky plynu a tlmiča výfuku,*
- *je poškodená alebo opotrebovaná rezacia časť motorovej píly alebo záberového kolieska nad hodnotu určenú výrobcom.*

Kritérium hodnotenia: uchádzač sa k stromu určenému na ťažbu presunie s RMRP s nasadeným ochranným krytom rezacej časti. Vymenuje činnosti, ktoré sú zakázané pri obsluhu RMRP a situácie, pri ktorých nemožno RMRP používať.

Ukázať a popísať ručné drevorubačské náradie a jeho využitie

Pomôcky na predvedenie úlohy: drevorubačská kombinovaná lopatka, klíny, sekera, ručný sťahovák zavesených stromov, lesný obracák, spínač kmeňov.

Požadované vedomosti a zručnosti: uchádzač ukáže a popíše použitie pripraveného ručného drevorubačského náradia

- *drevorubačská kombinovaná lopatka: používa sa ako páčidlo po vykonaní hlavného rezu, pri strome s hrúbkou do 35 cm na pni, aby sa strom začal vychýľovať do smeru pádu,*
- *klíny: používajú sa na vychýlenie stromu do požadovaného smeru pádu, pri hrúbke stromu nad 35 cm na pni, kedy je páka pretláčacej lopatky nedostatočná; klíny sa vkladajú do hlavného rezu a sekerou sa zabíjajú tak, aby sa vytvoril tlak na pilený strom do určeného smeru pádu,*
- *sekerá: používa sa na odstránenie spodných tenkých konárov na strome určenom na ťažbu, odstránenie krovia na ústupovej trase od pileného stromu, na zabíjanie klinov do hlavného rezu pri potrebe vychýliť strom do určeného smeru pádu stromu,*
- *ručný sťahovák zavesených stromov: používa sa pri tenších a menej objemných stromoch na ich stiahnutie na zem, ktoré sa pri páde zavesili na okolité stromy,*
- *lesný obracák: používa sa pri tenších a menej objemných stromoch, ktoré sa pri páde zavesili na okolité stromy, na ich pootočenie, aby sa zabezpečil ich pád na zem,*
- *spínač kmeňov: používa sa na zopnutie spodnej časti kmeňa najmä nahnutých stromov a stromov rastúcich na svahoch s veľkým sklonom, aby pri ich ťažbe nedošlo k ich neželanému nerozštípeniu a tým k znehodnoteniu kmeňa a ohrozeniu bezpečnosti práce.*

Kritérium hodnotenia: uchádzač ukáže skúšobnej komisii pripravené ručné drevorubačské náradie a popíše ich použitie.

Skontrolovať a zabezpečiť ohrozený priestor ťaženého stromu

Pomôcky na predvedenie úlohy: strom v lese určený na ťažbu (kmeň stromu v trenažéri na ťažbu dreva).

Požadované vedomosti a zručnosti: uchádzač popíše určenie ohrozeného priestoru ťaženého stromu a zabezpečí, aby sa v ohrozenom priestore zdržiavali len oprávnené osoby. Počas vykonávanej skúšky sa v ohrozenom priestore môže pohybovať okrem samotného uchádzača len jeden člen skúšobnej komisie. Ostatní členovia skúšobnej komisie musia byť uchádzačom vyzvaní, aby ohrozený priestor opustili a výkon jeho činnosti sledovali a hodnotili mimo ohrozený priestor.

Ohrozený priestor ťaženého stromu je kruhová plocha s polomerom najmenej dvojnásobnej priemernej výšky stromov v poraste. V ohrozenom priestore sa nesmú zdržiavať iné osoby vykonávajúce lesné práce okrem pilčíka, prípadne jeho pomocníka. V prípade výučby, resp. skúšania, jeden vyučujúci, resp. skúšajúci.

Kritérium hodnotenia: uchádzač odhadne výšku ťaženého stromu a na základe toho určí ohrozený priestor. Vykáže z ohrozeného priestoru všetkých, ktorí sa v ohrozenom priestore nemôžu pri ťažbe stromu zdržiavať. Pri simulovanej úlohe na trenažéri na ťažbu dreva výšku stromu a určenie ohrozeného priestoru opíše slovné.

Predviest' a popísať základné rezy a technologický postup pri ťažbe normálne rastúcich stromov do 15 cm a nad 15 cm hrúbky kmeňa vo výške 1,3 m nad zemou, zvislý a vodorovný rez nabiehajúcou a odbiehajúcou časťou RMRP, zárez so šikmým rezom

Pomôcky na predvedenie úlohy: strom v lese určený na ťažbu (kmeň stromu v trenažéri na ťažbu dreva), RMRP, ručné drevorubačské náradie, OOPP používané pri ťažbe dreva.

Požadované vedomosti a zručnosti: uchádzač so správne oblečenými, obutými a nasadenými OOPP pristúpi k stromu určenému na ťažbu. Na základe posúdenia jeho zdravotného stavu, stavu koruny, naklonenia, poveternostných podmienok, okolitého porastu a medzier medzi stromami a smeru vyťahovania spilovaného stromu z porastu určí smer pádu ťaženého stromu. Uchádzač upraví bezpečnú ústupovú cestu odstránením konárov, kríkov, prípadne snehu na vzdialenosť najmenej 4 m šikmo dozadu od určeného smeru pádu stromu najmenej pod uhlom 45° vzhľadom na predĺženú os smeru pádu spilovaného stromu tak, aby mohol po nej bezpečne ustupovať od ťaženého stromu. Vo svahu je možno ústupovú cestu pripraviť aj po vrstevnici. Pokiaľ sa úloha vykonáva simulovane na trenažéri ťažby dreva, uchádzač uvedený postup pred samotným pílením stromu opíše ústne.

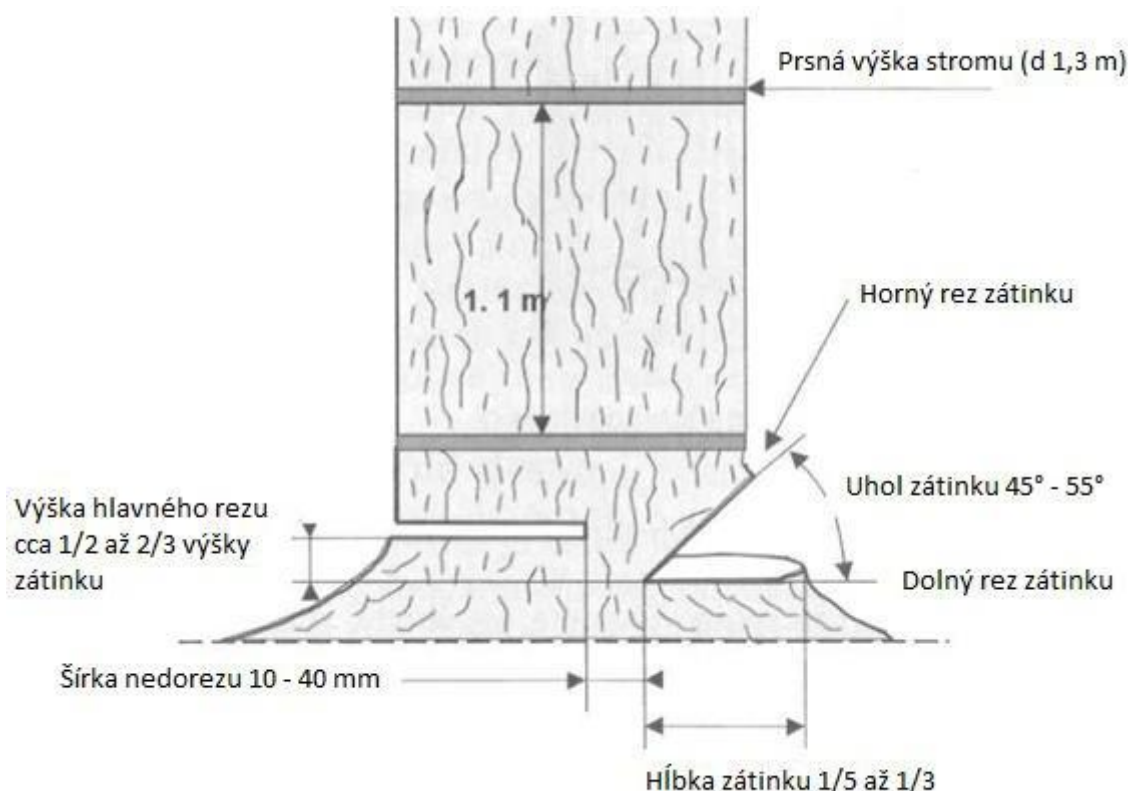
Ručné drevorubačské náradie si uchádzač odloží na stranu, ktorá je odvrátená od určeného smeru pádu tak, aby ho mal v prípade potreby po ruke – napr. drevorubačskú kombinovanú lopatku, resp. klíny a sekeru pri potrebe ovplyvniť smer pádu. Pokiaľ je strom zavetvený až po spodok, je potrebné odvetvenie kmeňa stromu do výšky 1,3 m od zeme a odhodenie odpílených konárov tak, aby nezavadzali pri ústupe od píleného stromu. Pokiaľ sú koreňové nábehy väčšie, je potrebné pred vykonaním smerového zárezu upraviť päť kmeňa orezaním koreňových nábehov tak, aby nedošlo k zmene smeru pádu pri jeho ťažbe. Všetky koreňové nábehy sa odpilujú v rovnakej výške, pričom sa ako prvý robí vodorovný rez a následne sa zvislým rezom koreňový nábeh odstráni. Začína sa vždy najväčším koreňovým nábehom. Pri nahnitých a vyhnitých stromoch sa zarovnanie koreňových nábehov z bezpečnostných dôvodov nevykonáva.

Pri normálne rastúcom strome sa ako prvý základný rez vykonáva smerový zárez. Robí sa na strane určeného smeru pádu píleného stromu. Samotný smerový zárez sa robí do hĺbky $1/5$ až $1/3$ hrúbky kmeňa. Výška smerového zárezu je približne rovnaká ako jeho hĺbka. Na veľmi strmých svahoch sa môže použiť spodný zárez, ktorý je zrkadlovým obrazom parametrov smerového zárezu vrátane vedenia hlavného rezu.

Najčastejšie chyby pri smerovom záreze sú, že smerový zárez je plytký (menej ako 1/5 hrúbky stromu), hlboký (viac ako 1/3 hrúbky stromu), nízky (uhol medzi vodorovným a šikmým rezom je menej ako 30°), vnútorná hrana zárezu nie je rovná, ale má viacero smerov, šikmý, resp. vodorovný rez je hlbší ako vnútorná hrana zárezu, a teda zasahuje do roviny nedorezu. Pri strome s hrúbkou do 15 cm vo výške 1,3 m možno smerový zárez nahradiť jedným alebo viacerými vodorovnými rezmi ako náhrada za smerový zárez, hlboké cca 3 cm.

Druhý základný rez pri ťažbe stromov je hlavný rez, ktorý sa vedie vodorovne v hornej polovici smerového zárezu vzhľadom na jeho spodnú rovinu. Na dosiahnutie pádu stromu do určeného smeru sa ponechá nedorez so šírkou 1 cm až 4 cm. Pri smerovaní pádu stromu môže mať nedorez trojuholníkovitý alebo lichobežníkovitý tvar. Po spilení stromu, hneď ako strom začne padať, ustúpi pilčík, prípadne aj jeho pomocník do bezpečnej vzdialenosti po pripravenej ústupovej ceste. Ak strom začne padať do iného smeru ako určeného, ustúpi pilčík a jeho pomocník do bezpečnej vzdialenosti po inej vhodnej ceste ako pripravenej. Pretláčať kmeň stromu do určeného smeru pádu možno podľa potreby drevorubačskou kombinovanou lopatkou pri strome s hrúbkou do 35 cm na pni. Pri strome s hrúbkou nad 35 cm na pni sa strom nakláňa do určeného smeru pádu ťažnými klinmi ich vkladáním do hlavného rezu a ich zabíjaním sekerou.

V súčasnosti pri vyžadovanej prísnej smerovej stínke, najmä pri obnovných ťažbách jednotlivým výberom stromov je vhodné použiť hydraulický klin, prípadne hydraulický zdvihák na podporu pádu píleného stromu do požadovaného smeru. Pre vloženie hydraulického zdviháku je potrebné vopred na strane hlavného rezu pripraviť miesto dostatočnej výšky, šírky a hĺbky. Je to časovo náročná príprava na dosiahnutie požadovaného smeru pádu píleného stromu. Pokiaľ sa však má pri ťažbe rubne zreých stromov zachovať prirodzené zmladenie či stromy v strednej, resp. spodnej etáži, alebo kvôli vyťahovaniu píleného stromu z porastu tak, aby sa ostávajúca zložka lesného porastu nepoškodila, uvedená vyššia časová náročnosť a prácnosť pre dosiahnutie požadovaného smeru pádu píleného stromu je opodstatnená.

Obr. 1: Hlavné rezy pri ťažbe stromu

Strom nemožno spilovať, ak je v okruhu dvoch dĺžok od zaveseného alebo podrezaného stromu, za silného vetra, keď nie je možné bezpečne dodržať určený smer pádu stromu, ak viditeľnosť klesne pod dvojnásobnú priemernú výšku stromov v poraste, pri teplote vzduchu – 20 °C a nižšej, proti svahu, ak na svahu je nebezpečenstvo samovoľného pohybu dreva a kmeňov, v prípadoch, ak nie je možné zaistiť bezpečnosť osôb, zvierat alebo majetku.

V prípade, ak by sa ťažený strom zavesil na stromy okolitého porastu, uchádzač ho stiahne bezpečným spôsobom na zem. Pokiaľ strom padol bezpečne na zem, uchádzač ústne popíše kedy je potrebné zavesené stromy uvoľniť, popíše dovolené a zakázané spôsoby uvoľňovania zavesených stromov.

Zavesený a podpílený stojaci strom sa uvoľňuje bezodkladne. Zavesený a podpílený strom sa uvoľňuje prednostne sústredovacím zariadením, pokiaľ to umožňujú podmienky, tak aj ručným drevorubačským náradím. Ak sa na pracovisku nenachádza sústredovacie zariadenie a ručne sa nepodariť uvoľniť zavesený strom, zavesený a podpílený strom sa uvoľní najneskôr v nasledujúci pracovný deň na začiatku pracovnej zmeny.

Zavesený strom a podpílený strom je dovolené uvoľňovať sťahovákou zaveseného stromu, otáčaním zaveseného stromu okolo jeho pozdĺžnej osi obracákom, odsúvaním prízemku zaveseného stromu štipákom,

sapinou, drevorubačskou kombinovanou lopatkou alebo iným bezpečným spôsobom, sťahovaním viazacím prostriedkom sústred'ovacieho zariadenia alebo konského potahu, pri stromoch s hrúbkou do 15 cm vrátane vo výške 1,3 m odrezávaním zaveseného stromu po častiach (špalkovaním).

Zavesený strom je zakázané uvoľňovať podrezávaním stromu, o ktorý sa zavesený strom opiera, odrezávaním zaveseného stromu s hrúbkou nad 15 cm vo výške 1,3 m po častiach (špalkovaním), spílením iného stromu na zavesený strom, premiestňovaním stromu s hrúbkou nad 15 cm vo výške 1,3 m na ramene, použitím čelného rampovača, štítu alebo rampovacej vzpery traktora, zaťažovaním zaveseného stromu váhou pilčíka alebo inej osoby vykonávajúcej lesnú prácu.

Kritérium hodnotenia: uchádzač určí smer pádu ťaženého stromu, pripraví si bezpečnú ústupovú cestu a vykoná smerový zárez a hlavný rez podľa predpísaných parametrov. V prípade zavesenia stromu uchádzač predvedie jeho bezpečné stiahnutie na zem pomocou ručného drevorubačského náradia (ručný sťahovák zavesených stromov alebo obracák stromov).

Predviesť a popísať opracovanie vyťaženého stromu - zarovnanie dolného čela kmeňa, odvetvenie vyťaženého stromu metódou vhodnou pre vyťažený strom a zarovnanie horného čela kmeňa

Pomôcky na predvedenie úlohy: OOPP pri práci s RMRP, ručná reťazová motorová píla, strom v lese (kmeň stromu s vetvami na trenažéri odvetvovania kmeňov).

Požadované vedomosti a zručnosti: uchádzač po spustení ťaženého stromu na zem pristúpi k jeho dolnému čelu a zarovná ho tak, aby dolné čelo bolo zarovnané po celej ploche na úrovni hlavného rezu, kolmo k osi kmeňa. Ak je potrebné, odreže aj koreňové nábehy, ktoré sú väčšie ako 3 cm od obľej časti kmeňa. Následne podľa druhu dreveniny, ktorá sa v rámci skúšky vyťažila, uchádzač použije vhodnú metódu na odvetvenie vyťaženého stromu. Odvetvovať sa začína od päty kmeňa smerom k tenšiemu koncu, pričom sa odrezávajú (pri tenkých konároch odsekovávajú sekerou) konáre na hornej časti kmeňa a bočných stranách. Následne sa kmeň pomocou ručného drevorubačského náradia otočí a doodvetvuje sa zvyšná časť kmeňa. Vo svahu, kde hrozí samovoľný pohyb odvetvovaného kmeňa, sa kmeň otáča proti svahu a pilčík stojí na hornej strane kmeňa. Pokiaľ sa skúška vykonáva na trenažéri, odvetvovanie sa predvedie na pripravenom kmeni stromu s „vetvami“ stromu. Okrem predvedenej metódy odvetvovania uchádzač vysvetlí a popíše aj ďalšie dve metódy odvetvovania ihličnatých stromov s uvedením, kedy je ktorá metóda najvhodnejšia. Zároveň opíše, za akých okolností sa stromy v lesnom poraste odvetvujú.

Odvetvovať jeden strom môže len jedna osoba vykonávajúca lesnú prácu, pričom je zakázané stáť na odvetvovanom kmeni. Ak na jednom pracovisku pri odvetvovaní stromov pracuje viac osôb vykonávajúcich lesné práce, vzdialenosť medzi nimi je najmenej 5 m. Na svahu, na ktorom hrozí nebezpečenstvo

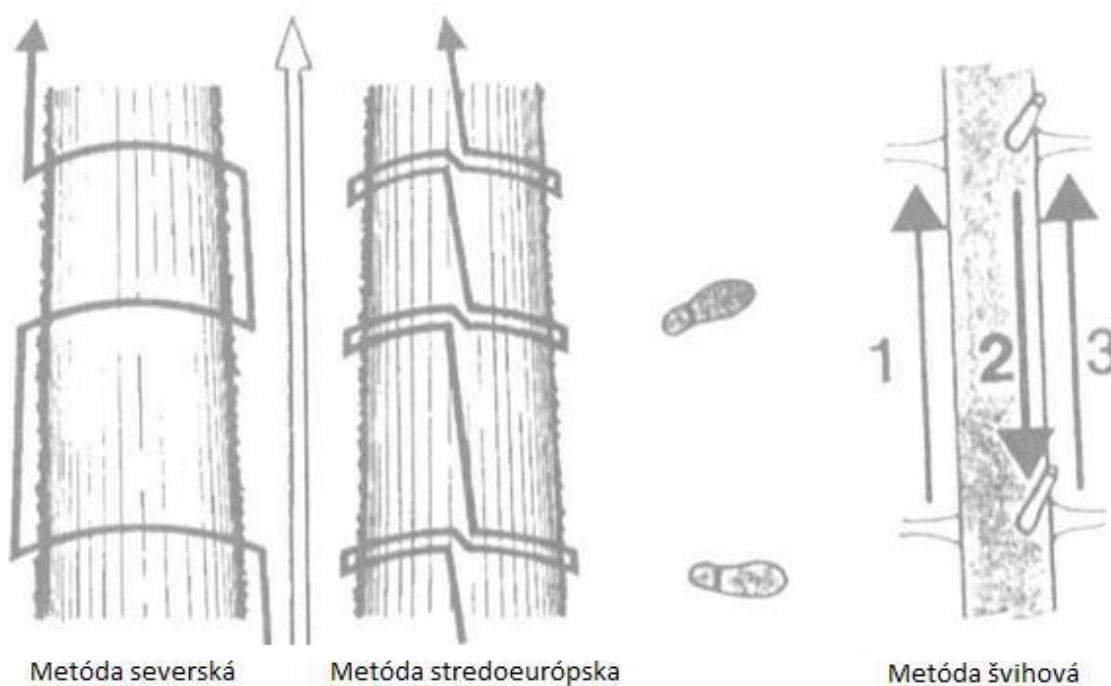
samovolného pohybu kmeňa, sa odvetvuje z hornej strany kmeňa. Na svahu možno pracovať vedľa seba po vrstevnici vo vzdialenosti najmenej 5 m. V ohrozenom priestore, v ktorom je možný samovolný pohyb kmeňov, sa nemôžu zdržiavať žiadne osoby vykonávajúce lesné práce.

Metódy odvetvovania ihličnatých stromov, ktoré majú prasleny konárov, sú – severská, stredoeurópska a švihová. Pri odvetvovaní listnatých kmeňov, ktoré prasleny nemajú, sa odvetvuje každý konár samostatne.

Severská metóda sa používa pri ihličnatých drevinách s praslenmi vetiev, ktoré nie sú hrubé 3 až 5 cm v mieste rezu. Pilčík využíva pri odvetvovaní aj posúvaní sa opieraním RMRP o kmeň stromu a nenesie celý čas práce pri odvetvovaní celú hmotnosť pily v rukách. Samotné orezávanie konárov začína až po plnom rozbehnutí motora a rezacej reťaze a využíva sa stredná časť lišty, nie koniec, kde hrozí spätný vrh pily.

Stredoeurópska metóda odvetvovania sa používa pri konároch hrubších ako 5 cm v mieste rezu, ktoré svojou gravitačnou silou vytvárajú na spodnej strane tlak a hrozí zovretie pily. Preto sa konáre pília z vrchnej strany najprv na strane kmeňa, kde stojí aj pilčík a následne na druhej strane.

Švihová metóda odvetvovania sa využíva, ak sú konáre v mieste rezu hrubé do 2 cm, prípadne suché konáre na spodnej časti kmeňa.

Obr. 2: Metódy odvetvovania ihličnatých stromov

Odvetvovanie listnatých stromov sa prevádza tak, že sa každý konár odrezáva jednotlivo, pričom sa zohľadňuje tlak a ťah dreva v mieste rezu. Začína sa rezať na strane tlaku a dokončenie odrezania konára sa urobí na strane ťahu dreva. Pokiaľ je konár rozvetvený tak, že sťažuje prácu, najskôr sa odreže prekážajúca časť, následne sa skráti konár čiastočne a potom v úrovni oblej plochy kmeňa.

Po ukončení odvetvovania pilčiek zarovná horné čelo spíleného stromu a ak sa dá, obráti kmeň tak, aby sa dali odzerať zostávajúce konáre na kmeni.

Kritérium hodnotenia: uchádzač zarovná spodné čelo vytŕaženého stromu na úrovni hlavného rezu, odvetví spílený strom a zarovná horné čelo kmeňa. Ústne popíše ďalšie metódy odvetvovania stromov.

Stanovená minimálna úroveň hodnotenia, ktorú musí uchádzač splniť pre úspešné hodnotenie v rámci JVV 2 Ťažba dreva ručnou motorovou reťazovou pílou normálne rastúcich stromov: predstavuje kritickú hranicu 70 %, čo zodpovedá nasledovnému:

- ✓ Obliecť a obuť si OOPP používané pri práci s RMRP.
- ✓ Presunúť sa s RMRP s nasadeným ochranným krytom rezacej časti a vymenovať činnosti, ktoré sú zakázané pri obsluhu RMRP.
- ✓ Určiť ohrozený priestor a vykázat' z ohrozeného priestoru všetky osoby, ktoré sa v ňom nemôžu zdržiavať.
- ✓ Určiť smer pádu stromu a realizovať základné rezy pri ťažbe stromu, dodržať parametre smerového zárezu a hlavného rezu s toleranciou $\pm 10\%$.
- ✓ Opracovať kmeň a odvetviť ho s ponechaním zvyškov konárov do 1 cm

JVV 3 Ťažba dreva ručnou motorovou reťazovou pílou v osobitných podmienkach

Kritériá, Metódy, Nástroje, stanovená minimálna úroveň hodnotenia

JVV 3 Ťažba dreva ručnou motorovou reťazovou pílou v osobitných podmienkach: hodnotenie jednotky vzdelávacích výstupov sa realizuje v rámci ústneho skúšania. Pre hodnotenie JVV 3 je uvedený priestor, kde sa úloha realizuje, sú uvedené materiálne a technické pomôcky, ktoré je potrebné k realizácii úlohy. Popísané sú vedomosti, ktoré by mal uchádzač v rámci skúšky na overovanie kvalifikácie preukázať. Priestory a pomôcky nevyhnutne potrebné k vykonaniu skúšky zabezpečuje autorizovaná inštitúcia.

Priestor na overenie JVV: odvozné miesto (trenažér na ťažbu dreva).

Metóda hodnotenia: ústna.

Nástroje hodnotenia: ústna odpoveď.

Čas na predvedenie úloh v rámci JVV 3: cca 5 minút.

Hodnotenie JVV 3 sa realizuje na lesnom sklade, resp. v priestoroch trenažéra na ťažbu dreva, kde je pripravený zoznam s poradovými číslami úloh/otázok, z ktorých si uchádzač vylosuje jednu so situáciou ťažby dreva v osobitných podmienkach. Losuje sa poradové číslo úlohy/otázky z ťažby dreva v osobitných podmienkach. Pre účely losovania je pripravená sada lístkov (alebo iných nosičov) s číslami od jedna po deväť.

Popísať ťažbu stromov naklonených nad vodou

Pomôcky na predvedenie úlohy: bez pomôcok.

Požadované vedomosti: uchádzač ústne popíše zásady ťažby v osobitných podmienkach.

Spilovať strom naklonený nad vodou možno len z brehu. Vyvrátený strom, ktorého koruna leží vo vode, sa spiluje najmä za pomoci sústred'ovacieho zariadenia alebo iného technického zariadenia, ktorým sa strom vytiahne na breh, na ktorom sa ďalej spracuje. Vo výnimočných prípadoch sa vyvrátený strom, ktorého koruna leží vo vode, môže ťažiť z lode, a to po zaistení pňa alebo koreňového koláča a kmeňa ťaženého stromu proti nežiaducemu pohybu. Pri ťažbe vyvráteného stromu z lode sú osoby vykonávajúce lesnú prácu zaistené lanom upevneným o loď a vybavené záchrannými plávacími vestami.

Ťažba dreva v osobitných prípadoch sa vykonáva pod stálym odborným dozorom.

Kritérium hodnotenia: uchádzač ústne popíše zásady ťažby stromu nakloneného nad vodu.

Popísať ťažbu naklonených stromov

Pomôcky na predvedenie úlohy: bez pomôcok.

Požadované vedomosti: uchádzač ústne popíše zásady ťažby v osobitných podmienkach.

Pri ťažbe naklonených stromov, ktoré majú ťažisko mimo osi kmeňa, je na strane, na ktorú sa strom nakláňa v dreve tlak a na opačnej strane ťah. Koreňové nábehy pri naklonených stromoch nikdy neodstraňujeme na strane ťahu dreva, aby nedošlo k prípadnému predčasnému pádu stromu. Pílenie sa začína vždy na strane tlaku. Ak je určený smer pádu stromu totožný so smerom naklonenia, smerový zárez sa robí hlbší, do 1/3 až do 1/2 hrúbky stromu na pni. Hlavný rez sa vedie v 3/4 výšky smerového zárezu. Používa sa srdcovitý hlavný rez, rez zápichom alebo vejárovitý rez. Srdcovitý hlavný rez sa realizuje tak, že prvým rezom sa prereže najprv jedna strana kmeňa od smerového zárezu po polovicu obvodu kmeňa. Druhý rez sa vedie od miesta, kde je začiatok prvého rezu smerom k druhému boku smerového zárezu. Tým vznikne nedorez v tvare trojuholníka – srdca, ktorý prerežeme tretím rezom vedeným rovnobežne s hranou

smerového zárezu. Rez zápichom sa prevádza najmä vtedy, keď je na strane ťahu výrazný koreňový nábeh. Zápichom prerežeme kmeň tak, aby drevo na dostatočne veľkej časti koreňového nábehu ostalo neprerezané a vedieme ho až po ponechaný nedorez. Druhým rezom odrežeme zvyšnú časť koreňového nábehu v tej istej výške ako je prvý hlavný rez. Pri vejárovitých rezoch postupujeme tak, že prvým rezom prerežeme časť kmeňa až po miesto nedorezu, druhým rezom to isté z druhej strany, pričom ostane nedorez aj na strane ťahu. Tretím rezom prerežeme časť nedorezu na strane ťahu v tej istej úrovni, ako sú vedené prvé dva hlavné rezy.

Pokiaľ je smer pádu ťaženého stromu určený v opačnom smere ako je strom naklonený, smerový zárez sa robí maximálne do 1/3 hrúbky stromu a hlavný rez sa robí súčasne s klinovaním, pokiaľ sa strom nedostane do zvislého stavu. Pokračuje sa postupným hlavným rezom s intenzívnym klinovaním. Pri hrubších stromoch je vhodné použiť hydraulický klin.

Pri stromoch naklonených do strán sa neodstraňujú koreňové nábehy, smerový zárez sa robí cca do 1/3 hrúbky stromu a nedorez sa tvaruje do tvaru lichobežníka, pričom rozšírená časť sa necháva na strane ťahu. Klin sa vkladá na strane tlaku šikmo zo strany naklonenia. Pri veľkom náklone je vhodné použiť spínač kmeňov, aby nedošlo k rozštípeniu kmeňa v mieste hlavného rezu.

Ťažba dreva v osobitných prípadoch sa vykonáva pod stálym odborným dozorom.

Kritérium hodnotenia: uchádzač ústne popíše zásady ťažby nakloneného stromu.

Popísať ťažbu hrubých stromov

Pomôcky na predvedenie úlohy: bez pomôcok.

Požadované vedomosti: uchádzač ústne popíše zásady ťažby v osobitných podmienkach.

Pri ťažbe hrubých kmeňov (hrubých cca na a nad dve dĺžky lišty RMRP) je vhodné zopnúť kmeň kmeňovým spínačom, odstrániť koreňové nábehy a smerový zárez sa robí hlboký do 1/3 až 2/5 hrúbky stromu a úmerne k tomu je aj vyšší. Hlavný rez sa vedie v hornej štvrtine výšky smerového zárezu. Ak je priemer stromu v mieste rezu väčší ako dvojnásobná dĺžka lišty, stredná časť kmeňa sa prereže zápichom zo strany smerového zárezu.

Ťažba dreva v osobitných prípadoch sa vykonáva pod stálym odborným dozorom.

Kritérium hodnotenia: uchádzač ústne popíše zásady ťažby hrubého stromu.

Popísať ťažbu suchých stromov

Pomôcky na predvedenie úlohy: bez pomôcok.

Požadované vedomosti: uchádzač ústne popíše zásady ťažby v osobitných podmienkach.

Ťažba suchých stromov je mimoriadne nebezpečná, keďže hrozí zlomenie stromu na niekoľko častí, resp. odlomenie vrchnej časti už pri vibráciách spôsobených RMRP pri robení smerového zárezu. Smerový zárez sa robí hlboký do 1/3 až 2/5 hrúbky stromu a úmerne k tomu je aj vyšší. Strom je totiž prirodzene ľahší a podporí sa tým rýchlosť pádu, aby sa eliminoval vznik závesov. Hlavný rez sa vedie v hornej polovici smerového zárezu.

Ťažba dreva v osobitných prípadoch sa vykonáva pod stálym odborným dozorom.

Kritérium hodnotenia: uchádzač ústne popíše zásady ťažby suchého stromu.

Popísať ťažbu nahnitých a vyhnitých stromov

Pomôcky na predvedenie úlohy: bez pomôcok.

Požadované vedomosti: uchádzač ústne popíše zásady ťažby v osobitných podmienkach.

Nahnité a vyhnité stromy poznáme podľa dutého zvuku pri poklepaní územkovej časti sekerou alebo tmavými pilinami pri rezaní smerového zárezu. Pri ťažbe vyhnitých a nahnitých stromov sa neodstraňujú koreňové nábehy, aby sa neoslabovala zdravá časť kmeňa. Smerový zárez sa robí hlboký do 1/3 až 1/2 hrúbky stromu a úmerne k tomu je aj vyšší. Hlavný rez sa vedie v 3/4 výšky smerového zárezu a na usmernenie pádu stromu sa používa pretláčacia vidlica. Klinovanie je neúčinné, resp. málo účinné, preto sa nahnuté stromy spúšťajú do smeru naklonenia.

Ťažba dreva v osobitných prípadoch sa vykonáva pod stálym odborným dozorom.

Kritérium hodnotenia: uchádzač ústne popíše zásady ťažby suchého stromu.

Popísať ťažbu dvojakov, zrastených stromov

Pomôcky na predvedenie úlohy: bez pomôcok.

Požadované vedomosti: uchádzač ústne popíše zásady ťažby v osobitných podmienkach.

Ťažba dvojakov a zrastených stromov, ak sa dá, sa realizuje tak, že každý kmeň sa pili samostatne v smere jeho naklonenia. Ak je potrebné piliť oba kmene naraz, použije sa spínač kmeňov a postupuje sa tak, ako by to bol jeden kmeň. Smer pádu je určený kolmo na najširšiu časť zrastených kmeňov.

Ťažba dreva v osobitných prípadoch sa vykonáva pod stálym odborným dozorom.

Kritérium hodnotenia: uchádzač ústne popíše zásady ťažby suchého stromu.

Popísať ťažbu zlomených stromov

Pomôcky na predvedenie úlohy: bez pomôcok.

Požadované vedomosti: uchádzač ústne popíše zásady ťažby v osobitných podmienkach.

Pri ťažbe polomov možno bezpečne spilovať stromy prednostne za pomoci sústred'ovacích zariadení.

Zlomené stromy môžu byť také, ktorým horná časť ostala spojená s dolnou a visí popri kmeni, prípadne je zlomená horná časť stromu opretá o zem alebo je celkom odlomená a ostala stáť len spodná časť kmeňa. Pri ťažbe takýchto stromov by nemal pilčík pracovať sám, ale vždy s pomocníkom. Pílenie stromu sa vždy vykonáva zboku tak, aby pilčík ani pomocník nebol pod visiacou časťou koruny. Pomocník po celý čas pílenia sleduje zlomenú časť stromu, aby v prípade potreby okamžite upozornil pilčíka a odstúpili od píleného stromu. Ak je strom zlomený a koruna visí popri kmeni, smer pádu je mierne šikmo v smere visiacej koruny. Smerový zárez je normálny a hlavný rez sa vedie tak, aby nedorez ostal v tvare trojuholníka, pričom pomocník pomáha pretláčacou vidlicou usmerniť smer pádu stromu. Pri naklonených stromoch a odlomených veľkých korunách je vhodné použiť spínač kmeňov, aby nedošlo k rozštípeniu kmeňa. Pilčík ani pomocník sa nesmú zdržiavať v smere ťahu kmeňa. Stromy so zlomenou korunou, ktorá sa opiera o zem sa tak isto pílija zboku, pričom smerový zárez aj hlavný rez sú ako pri normálne rastúcom strome. Pomocník pomáha nakláňať strom do smeru pádu pretláčacou vidlicou alebo klinovaním.

Ťažba dreva v osobitných prípadoch sa vykonáva pod stálym odborným dozorom.

Kritérium hodnotenia: uchádzač ústne popíše zásady ťažby zlomeného stromu.

Popísať ťažbu vyvrátených stromov

Pomôcky na predvedenie úlohy: bez pomôcok.

Požadované vedomosti: uchádzač ústne popíše zásady ťažby v osobitných podmienkach.

Vyvrátené stromy ležia korunou na zemi, ale môžu byť len čiastočne vyvrátené, a teda naklonené. Koreňová časť, ktorá je zo zeme úplne alebo čiastočne vytrhnutá – tzv. koreňový koláč je spojený s kmeňom a korunou a dochádza k výraznému ťahovému drevu v hornej časti kmeňa a tlakovému drevu v spodnej časti kmeňa. Pri nesprávnom prerezaní takéhoto kmeňa dochádza k jeho rozštípeniu. Preto je potrebné začať píliť vždy na strane tlaku tak, aby nedošlo k zovretiu lišty píly samotným kmeňom. Pokiaľ hrozí prevrátenie koreňového koláča po prerezaní kmeňa, je potrebné ho zabezpečiť proti prevráteniu. Z každej strany sa koreňový koláč podoprie minimálne dvomi podperami tak, že sa zaprú do vyvrátených koreňov a nie len do pôdy medzi koreňmi. Odrezanie kmeňa od koreňového koláča sa robí ďalej od koreňového koláča tak, aby

pilčík nemohol byť zasiahnutý koreňovým koláčom pri jeho samovoľnom uvoľnení. Je dôležité sa uistiť, ako je kmeň stromu napružený v mieste rezu. Závisí to od toho, či kmeň leží priamo na zemi, či leží cez druhý strom, resp. cez terénnu nerovnosť, či je väčšia časť kmeňa prevísajúca cez podložku alebo je väčšia časť v previse medzi koreňovým koláčom a korunovou časťou stromu. Vždy je potrebné začať píliť na strane tlaku. Pilčík musí stáť tak, aby ho nezasiahla rozštiepená časť kmeňa prípadne sa na neho odrezaný kmeň nepreválil. Po odrezaní koreňového koláča, ktorý je podopretý, je potrebné podpery odstrániť navijakom traktora, resp. sťahovákcom zavesených stromov, aby sa koreňový koláč vrátil do pôvodného stavu, resp. prevrátil úplne.

Pri nakopených vývratoch, ak je to možné, najskôr sa vývraty približovacím prostriedkom rozvalia tak, aby neboli nakopené cez seba. Pokiaľ rozvalenie nie je možné, postupuje sa od posledného vyvráteného stromu ku korunám vyvrátených stromov.

Ťažba dreva v osobitných prípadoch sa vykonáva pod stálym odborným dozorom.

Kritérium hodnotenia: uchádzač ústne popíše zásady ťažby vyvráteného stromu.

Popísať ťažbu stromov na strmých svahoch

Pomôcky na predvedenie úlohy: bez pomôcok.

Požadované vedomosti: uchádzač ústne popíše zásady ťažby v osobitných podmienkach.

Pri ťažbe dreva v strmých svahoch je potrebná zvýšená opatrnosť pri pohybe po svahu, keďže hrozí zvýšené nebezpečenstvo pošmyknutia sa. Samotná ťažba dreva prebieha podľa zásad ťažby normálne rastúceho stromu s tým rozdielom, že smerový zárez sa robí obrátene – vodorovný rez je hore a šikmý rez je vedený zospodu. Docieli sa tým zníženie miesta nedorezu a zároveň zníženie hrany, o ktorú sa padajúci strom opiera. Smerový zárez sa robí v takej výške, aby bolo možné vykonať hlavný rez v 2/3 jeho výšky. Ústupová cesta od píleného stromu je po vrstevnici.

Ťažba dreva v osobitných prípadoch sa vykonáva pod stálym odborným dozorom.

Kritérium hodnotenia: uchádzač ústne popíše zásady ťažby stromu v strmých svahoch.

Stanovená minimálna úroveň hodnotenia, ktorú musí uchádzač splniť pre úspešné hodnotenie v rámci JVV 3 Ťažba dreva ručnou motorovou reťazovou pilou v osobitných podmienkach: z uvedených kritérií hodnotenia JVV je potrebné správne odpovedať minimálne na 70 % z každej vylosovanej otázky:

- ✓ Ústne opísať ťažbu stromu v osobitných podmienkach.

JVV 4 Poskytovanie prvej pomoci pri úrazoch v lesnom prostredí

Kritériá, Metódy, Nástroje, stanovená minimálna úroveň hodnotenia

JVV 4 Poskytovanie prvej pomoci pri úrazoch v lesnom prostredí: hodnotenie jednotky vzdelávacích výstupov sa realizuje v rámci ústneho skúšania. Pre hodnotenie JV V 4 je uvedený priestor, kde sa úloha realizuje, sú uvedené materiálne a technické pomôcky, ktoré je potrebné k realizácii úlohy. Popísané sú vedomosti, ktoré by mal uchádzač v rámci skúšky na overovanie kvalifikácie preukázať. Priestory a pomôcky nevyhnutne potrebné k vykonaniu skúšky zabezpečuje autorizovaná inštitúcia.

Priestor na overenie JV V: odvozné miesto (trenažér na ťažbu dreva).

Metóda hodnotenia: ústna.

Nástroje hodnotenia: ústna odpoveď.

Čas na predvedenie úloh v rámci JV V 4: cca 5 minút.

Hodnotenie JV V 4 sa realizuje na lesnom sklade, resp. v priestoroch trenažéra na ťažbu dreva, kde je pripravený zoznam s poradovými číslami úloh/otázok, z ktorých si uchádzač vylosuje jednu so situáciou z poskytovania prvej pomoci pri úrazoch v lesnom prostredí. Losuje sa poradové číslo úlohy/otázky z prvej pomoci pri úrazoch v lesnom prostredí. Pre účely losovania je pripravená sada lístkov (alebo iných nosičov) s číslami od jedna po deväť.

Popísať zásady poskytovania prvej pomoci osobám v tiesni

Pomôcky na predvedenie úlohy: bez pomôcok.

Požadované vedomosti: uchádzač ústne popíše zásady poskytovania prvej pomoci osobám v tiesni.

Zásady poskytovania prvej pomoci:

Hlavnou úlohou integrovaného záchranného systému (ďalej aj ako „IZS“) je poskytovanie pomoci osobám v tiesni, preto v prípade, ak dôjde k mimoriadnej udalosti, pri ktorej sa zranili osoby, je v prvom rade potrebné privolať pomoc. Na to slúži číslo tiesňového volania 112, kde operátor na základe informácií poskytnutých volajúcim vyhodnotí situáciu a následne na miesto udalosti vyšle potrebné záchranné zložky IZS (zdravotníkov, hasičov, prípadne policajnú hliadku).

Zásady správneho poskytovania informácií pri volaní na číslo tiesňového volania 112:

Čo sa stalo (druh udalosti, aké sily a prostriedky je potrebné vyslať)

Kde sa stalo (obec, objekt, lokalita, okres, kraj)

Komu sa stalo (postihnutí, poškodenie majetku, ohrozenie životného prostredia)

Kedy sa stalo (dátum a čas)

Poskytnutie ďalších doplnkových informácií (identifikácia kto volá, uvedenie telefónneho čísla pre spätné volanie)

Kritérium hodnotenia: uchádzač ústne popíše poslanie IZS a vie telefónne číslo tiesňového volania.

Popísať zásady poskytovania prvej pomoci pred odborným zdravotníckym ošetrením

Pomôcky na predvedenie úlohy: bez pomôcok.

Požadované vedomosti: uchádzač ústne popíše zásady poskytovania prvej pomoci pred odborným zdravotníckym ošetrením.

Prvá pomoc je bezprostredná pomoc poskytnutá zranenej alebo chorej osobe. Ide o súbor opatrení, ktoré sa poskytujú postihnutému ešte pred odborným zdravotníckym ošetrením. Neposkytnutie prvej pomoci môže znamenať zbytočnú smrť! Prvá pomoc na mieste nehody je základom pre liečbu v nemocnici. Poskytnutie prvej pomoci vedie k záchrane života, zabráneniu vzniku komplikácií, k urýchleniu zotavenia. Laicky poskytnutá prvá pomoc je lepšia ako žiadna pomoc.

Hlavné zásady poskytovania prvej pomoci: bezpečnosť pri poskytovaní prvej pomoci (záchrana, postihnutý), zhodnotenie situácie, zhodnotenie úrazu alebo ochorenia, volanie odbornej pomoci (112, v prípade len zdravotného problému linku 155), poskytnutie prvej pomoci, odovzdanie postihnutého odbornej pomoci (zložky IZS).

Vybavenie na poskytnutie prvej pomoci: ruky, autolekárnica, resp. balíček prvej pomoci.

Vyšetrenie postihnutého:

- vedomie - reakcia na oslovenie, zatrasenie alebo uštipnutie,
- dýchanie – naklonenie sa nad postihnutého či je alebo nie je počuť, cítiť dýchanie a či sú vidieť dýchacie pohyby (ak nie, ide o zastavenie dýchania),
- krvný obeh, ak nie je prítomné dýchanie, ide o zástavu srdca (krvného obehu), treba začať resuscitovať.

Život zachraňujúce úkony:

- uvoľnenie, spriechodnenie dýchacích ciest (záklon hlavy - manéver „prst – brada“),
- záchranné dýchanie (z pľúc do pľúc) – nemusí sa vykonávať v prípade možnosti ohrozenia záchrancu,
- stláčanie hrudníka – masáž srdca:
 - miesto u dospelého - stred hrudnej kosti/úroveň prsných bradaviek, frekvencia stláčania 100 – 120 min, hĺbka 5 – 6 cm,

- miesto u dieťaťa - spojnice medzi prsnými bradavkami a 1 cm pod (dolná tretina hrudnej kosti), používajú sa 2 prsty, dlaň jednej ruky alebo dlane oboch rúk (v závislosti od veľkosti dieťaťa),
- u dieťaťa – začína sa 5 úvodnými vdychmi, ak naďalej nie je prítomné dýchanie, začínate 30 (stlačení) : 2 (vdychy) u všetkých detí,

- zastavenie závažného krvácania aj samotná masáž srdca bez dýchania je život zachraňujúci úkon.

Kritérium hodnotenia: uchádzač ústne popíše zásady poskytovania prvej pomoci pred odborným zdravotníckym ošetrením.

Popísať zásady zastavenia závažného krvácania – pravidlo 5 Z

Pomôcky na predvedenie úlohy: bez pomôcok.

Požadované vedomosti: uchádzač ústne popíše zásady zastavenia závažného krvácania v zmysle pravidla 5 Z.

Zastavenie závažného krvácania – pravidlo 5 Z:

- Zistiť krvácanie
- Zatlačiť v rane – vytvoriť tlakový obväz, ak krváca, znova prekryť na pôvodné krytie, ak je v rane cudzí predmet – nevyberať, fixovať, prekryť okolo cudzieho predmetu
- Zdvihnúť nad úroveň srdca
- Zabrániť šoku – pravidlo 5 T
- Zavolať pomoc (112)

Kritérium hodnotenia: uchádzač ústne popíše zásady zastavenia závažného krvácania.

Popísať zásady protišokových opatrení – pravidlo 5 T

Pomôcky na predvedenie úlohy: bez pomôcok.

Požadované vedomosti: uchádzač ústne popíše zásady protišokových opatrení v zmysle pravidla 5 T.

Pri každom väčšom poranení treba očakávať vznik šoku. Prejavy šoku sú najmä nepokoj alebo strach, neostre videnie, smäd, nevoľnosť, studená, bledá a spätená koža, rýchly a slabo hmatateľný pulz, zrýchlené dýchanie. S prvou pomocou nečakáme na nástup príznakov šoku.

Prvá pomoc a protišokové opatrenia: Autotransfúzna, čiže protišoková poloha - postihnutému nadvihne dolné končatiny o 30 cm. Do tejto polohy nedávame zraneného pri poranení hlavy alebo hrudníka, srdcových a dýchacích ťažkostiach či bezvedomí.

Protišokové opatrenia sa riadia pravidlom 5 T:

- Teplo – prikrytie pacienta dekou, striebornou fóliou z autolekárničky
- Ticho – upokojenie pacienta
- Tekutiny – väčšina ľudí v šoku má pocit smädu, preto môžeme postihnutému ovlažovať pery, aby sme pocit smädu zmiernili. V žiadnom prípade mu nedávame piť, pretože by to mohlo vyvolať zvracanie, ktoré zhoršuje stav
- Tíšenie bolesti – uložiť postihnutého do úľavovej polohy a ošetriť poranenia
- Transport – privolať odbornú pomoc (112)

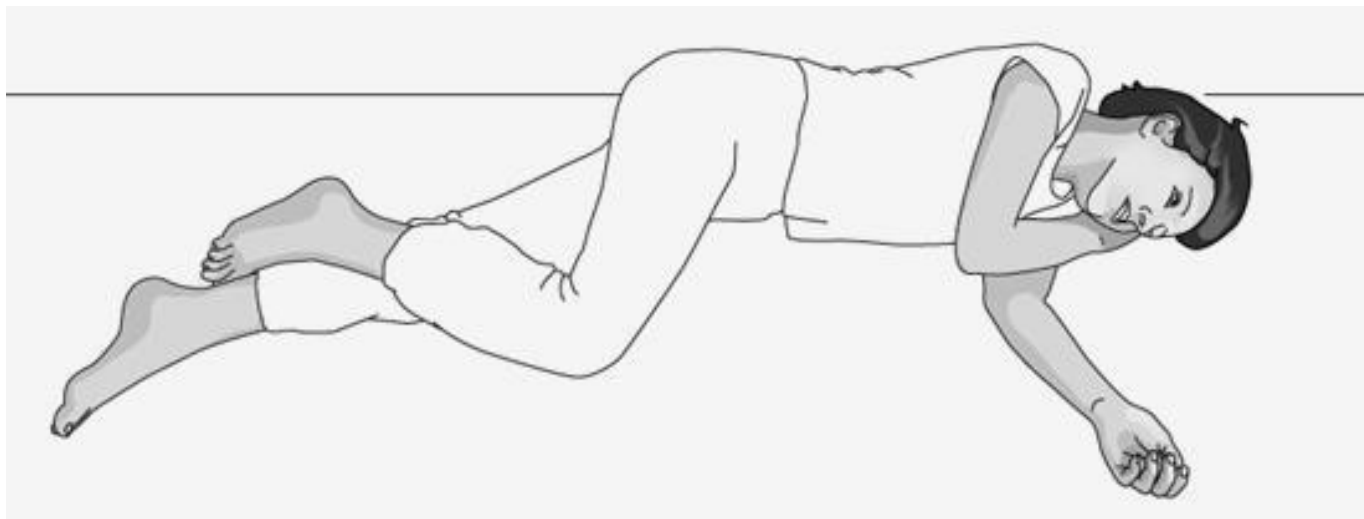
Kritérium hodnotenia: uchádzač ústne popíše zásady protišokových opatrení.

Popísať postup uloženia zraneného do stabilizovanej polohy

Pomôcky na predvedenie úlohy: bez pomôcok.

Požadované vedomosti: uchádzač ústne popíše postup uloženia zraneného do stabilizovanej polohy.

Ak je postihnutý v bezvedomí, ale dýcha normálne a nie je podozrenie na poranenie, môže sa uložiť do stabilizovanej polohy. Dôležité je, aby bol postihnutý v stabilizovanej polohe a nehrozilo mu prevalenie na chrbát. Je potrebné mu vyrovnať dolné končatiny. Ak má okuliare, tie sa zložia a vyberú sa z vreciek všetky objemné predmety, ako napr. mobilný telefón. Horná končatina, ktorá je bližšie k záchrancovi sa odtiahne od tela do upaženia a v lakti sa ohne do pravého uhla tak, aby predlaktie smerovalo hore a dlaň je otočená dohora. Vzdialenejšia ruka postihnutého sa umiestni dlaňou dohora pod líce postihnutého na strane záchrancu. Druhou rukou sa uchopí koleno vzdialenejšej dolnej končatiny a potiahnutím sa zdvihne zo zeme tak, aby sa chodidlo dotýkalo podložky. Jednou rukou sa pridržiava ruka postihnutého pod lícom, druhou rukou sa pritiahne dolná zdvihnutá končatina a postihnutý sa preváľ na bok. Vrchná dolná končatina sa umiestni do pravého uhla s telom tak, aby bedro a koleno boli v pravom uhle.

Obr. 3: Stabilizovaná poloha zraneného

Kritérium hodnotenia: uchádzač ústne popíše postup uloženia zraneného do stabilizovanej polohy.

Popísať postup prvej pomoci pri zlomeninách

Pomôcky na predvedenie úlohy: bez pomôcok.

Požadované vedomosti: uchádzač ústne popíše postup prvej pomoci pri zlomeninách.

K zlomeninám dochádza po náhlom pohybe, páde, údere či kopnutí. Zlomeninu väčšinou len predpokladáme pri bolestivom poranení kostí končatín a rebier. Prejavy: postihnutý pociťuje bolesť v mieste zlomeniny, jeho pohyb je sťažený alebo nemožný. Deformácia a opuch nebývajú vždy prítomné, podkožný krvný výron sa môže objaviť až po niekoľkých hodinách.

Pri zavretej zlomenine je koža nad zlomeninou neporušená.

Pri otvorenej zlomenine vidieť porušenie kože, pred znehybnením priložíme sterilný obväz na ranu a v prípade krvácanie tlačíme okraje rany k sebe.

Prvá pomoc:

Vytvorenie opory na poranenej končatine podložením rúk pod a nad miestom zlomeniny.

Znehybnenie tak, aby bol znehybnený jeden kĺb pod aj nad zlomeninou.

Horná končatina: Zlomenú hornú končatinu dáme buď do závesu z trojrohej šatky alebo znehybníme priamo v rukáve odevu. Zlomenina kľúčnej kosti sa ošetruje ako zlomenina hornej končatiny.

Dolná končatina: Pri zlomenine dolnej končatiny priložíme zdravú končatinu k postihnutej tak, aby sme s postihnutou nehýbali a priviažeme. Pri veľkej deformácii možno využiť rôzne druhy obloženia na znehybnenie (konáre, násady náradia a pod.).

Kritérium hodnotenia: uchádzač ústne popíše postup prvej pomoci pri zlomeninách.

Popísať postup prvej pomoci pri popáleninách

Pomôcky na predvedenie úlohy: bez pomôcok.

Požadované vedomosti: uchádzač ústne popíše postup prvej pomoci pri popáleninách.

K popáleninám najčastejšie dochádza pri styku kože s horúcimi parami, tekutinami či telesami. Prejavy: okamžite sa dostaví bolesť, v priebehu desiatok sekúnd začervenanie kože, prípadne sa objavia pľuzgiere (o niekoľko minút). Pri popálenine väčšej ako niekoľko dlaní je pravdepodobný nástup šoku.

Životunebezpečné môžu byť popáleniny:

- u detí, ak sú väčšie ako plocha 2 dlaní,
- u dospelého, ak sú väčšie ako plocha 5 dlaní.

Prvá pomoc:

Postihnuté miesto okamžite chladíme studenou vodou cca 20 minút. Čím skôr po začatí chladenia treba dať dole prstene a privesky!

Horiaci odev uhasíme, priškvarené časti odevu nestrhávame!

Ak treba, poskytneme zasiahnutej osobe protišokové opatrenia a zabezpečíme prevoz na zdravotnícke ošetrovanie.

Kritérium hodnotenia: uchádzač ústne popíše postup prvej pomoci pri popáleninách.

Popísať postup prvej pomoci pri strelných poraneniach

Pomôcky na predvedenie úlohy: bez pomôcok.

Požadované vedomosti: uchádzač ústne popíše postup prvej pomoci pri strelných poraneniach.

Strelné rany spôsobujú projektily, rana pri vstupe môže byť menšia (vstrel) a väčšia pri výstupe (výstrel) z tela, krvácanie môže byť vonkajšie aj vnútorné. Prejavy: nebezpečenstvo poranenia vnútorných orgánov je vysoké. Okrem bolesti môže nastúpiť aj šok.

Prvá pomoc:

U postreleného zastavujeme veľké vonkajšie krvácanie.

Postreleného uložíme do pohodlnej polohy na podložku tak, aby sa s ním nemuselo hýbať.

Ak je postihnutá končatina, nadvihňeme ju a držíme nad úroveň srdca, uvoľníme odev okolo krku, hrudníka a pásu. Nepodávame nič jesť ani piť!

Pristúpime aj k protišokovým opatreniam.

Kontrolujeme obväz, vedomie, dýchanie a privoláme záchrannú službu a políciu.

Kritérium hodnotenia: uchádzač ústne popíše postup prvej pomoci pri strelných poraneniach.

Popísať postup prvej pomoci pri poleptaní kože, očí, slizníc

Pomôcky na predvedenie úlohy: bez pomôcok.

Požadované vedomosti: uchádzač ústne popíše postup prvej pomoci pri poleptaní kože, očí, slizníc.

K poleptaniu prichádza, keď sa koža alebo sliznica dostane do kontaktu s kyselinami alebo zásadami (žieravinami) v koncentrovanej podobe.

Prejavy: farba kože sa mení, nastupuje bolesť, pri poleptaní očí sa stáva, že ich nevieme otvoriť.

Po vypití takejto látky dochádza k bolesti a páleniu v ústach, pažeráku a žalúdku, zmení sa aj farba pier a okolia úst.

Prvá pomoc:

Ak je osoba zasiahnutá žieravinou v podobe prášku alebo inej tuhej formy, postihnuté miesto ošetríme na sucho. V prípade tekutých žieravín odstraňujeme miesto 20 minút jemným prúdom čistej vody. Ak sa žieravina dostala na odev, šaty vyzliekame zároveň s oplachovaním.

Zasiahnuté oči vyplachujeme vodou 15 minút bez prerušenia, smerom od vnútorného kútika k vonkajšiemu (nezabudneme odstrániť kontaktné šošovky).

Ak postihnutý žieravinu vypil, necháme ho najprv opakovane vypláchnuť ústa a potom mu podávame malé dúšky čistej vody do celkového množstva 250 ml. Nesnažíme sa vyvolať vracanie, mohlo by dôjsť k poleptaniu pažeráka!

Aj v prípade tohto typu úrazu myslíme na vlastnú bezpečnosť a chránime sa pred pofŕkaním. Suché látky najprv odstránime mechanicky, pretože voda ich môže aktivovať. Nepoužívame neutralizačné látky, lebo neutralizácia je spojená s tvorbou tepla a možnosťou popálenín!

Do nemocnice spolu s postihnutým treba dopraviť aj obal alebo vzorky látky na identifikáciu.

Kritérium hodnotenia: uchádzač ústne popíše postup prvej pomoci pri poleptaní kože, očí, slizníc.

Stanovená minimálna úroveň hodnotenia, ktorú musí uchádzač splniť pre úspešné hodnotenie v rámci JVV 4 Poskytovanie prvej pomoci pri úrazoch v lesnom prostredí: z uvedených kritérií hodnotenia JVV je potrebné správne odpovedať minimálne na 70 % z každej vylosovanej otázky:

- ✓ Ústne opísať poskytnutie prvej pomoci pri úraze.

JVV 5 Manipulácia dreva ručnou motorovou reťazovou pilou

Kritériá, Metódy, Nástroje, stanovená minimálna úroveň hodnotenia

JVV 5 Manipulácia dreva ručnou motorovou reťazovou pilou: hodnotenie jednotky vzdelávacích výstupov sa realizuje v rámci praktického predvedenia s vysvetlením v štyroch úlohách. Pre hodnotenie JV V 5 je uvedený priestor, kde sa úloha realizuje, sú uvedené materiálne a technické pomôcky, ktoré je potrebné k realizácii úlohy. Popísané sú vedomosti a zručnosti, ktoré by mal uchádzač v rámci skúšky na overovanie kvalifikácie preukázať. Priestory a pomôcky nevyhnutne potrebné k vykonaniu skúšky zabezpečuje autorizovaná inštitúcia.

Priestor na overenie JV V 5: surový kmeň na odvoznom mieste (trenažéri na ťažbu dreva).

Metóda hodnotenia: praktické skúšanie.

Nástroje hodnotenia: praktické predvedenie s vysvetlením.

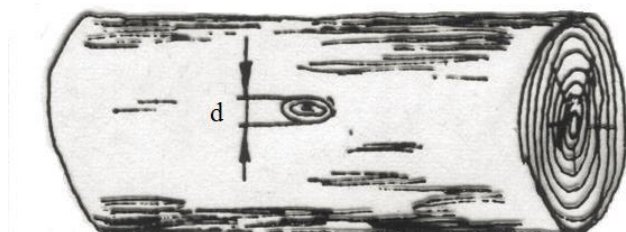
Čas na predvedenie úloh v rámci JV V 5: cca 10 minút.

Ukázať a popísať chyby a vady dreva na vytŕaženom surovom kmeni

Pomôcky na predvedenie úlohy: surové kmene na odvoznom mieste (resp. pri trenažéri na ťažbu dreva), samonavíjacie pásma, priemerka.

Požadované vedomosti a zručnosti: uchádzač na pripravených surových kmeňoch ukáže a popíše spôsob merania chýb dreva.

Hrče – sú to časti konárov s vlastnými letokruhmi, obrastené drevom kmeňa stromu. Sú prirodzeným javom a vznikajú zarastaním konárov v kmeni. Hrče rozdeľujeme na zdravé, nezdravé, zarastené. Otvorené zdravé hrče majú drevo bez hniloby, nahnité hrče majú drevo s hnilobou do 1/3 plochy prierezu hrče, zhnité hrče majú drevo s hnilobou, ktorá zaberá viac ako 1/3 prierezu hrče. Zarastené hrče nevychádzajú na bočný povrch kmeňa a prejavujú sa vyvýšeninou, resp. „fúzovitou“ kresbou na kmeni. Otvorené hrče sa merajú v mieste najmenšieho priemeru na celé centimetre so zaokrúhľovaním na najbližšiu nižšiu hodnotu. Podiel zhnitého dreva sa hodnotí vizuálne. Zarastené hrče pri vyvýšenine do 3 cm sa neodrezávajú, nad 3 cm sa odrezávajú a merajú sa ako otvorené hrče.

Meranie otvorenej hrče: d - miesto najmenšieho priemeru

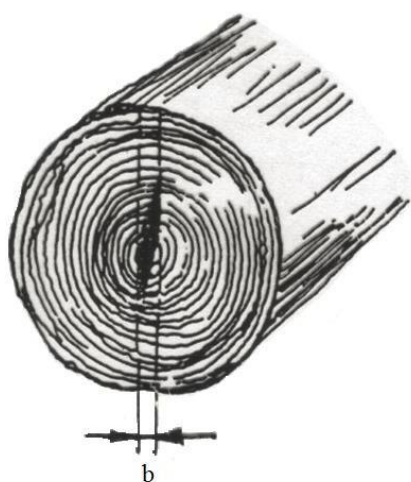

Meranie zarastenej hrče:
 h - výška vyvýšeniny

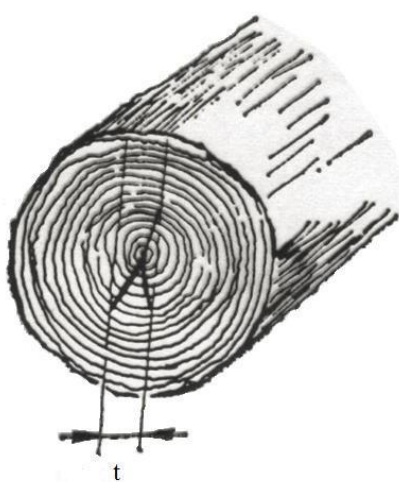
Obr. 4: Meranie hrčí

Trhliny – spôsobujú rozdelenie dreva pozdĺž vlákien. Trhliny rozdeľujeme na čelné stržňové, čelné odlupčivé a prechádzajúce trhliny.

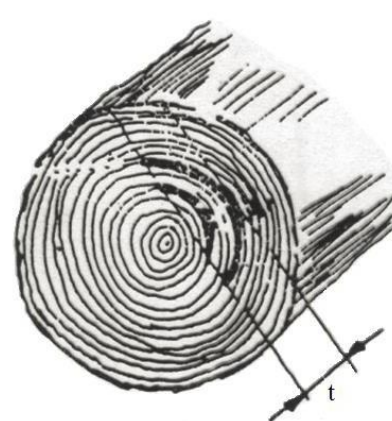
Čelné trhliny neprechádzajú na bočné strany kmeňov. Stržňové trhliny vychádzajú od stržňa k oblej ploche. Delíme ich na jednoduché – umiestnené v jednej rovine a zložené – niekoľko trhlín v rôznych rovinách. Jednoduché čelné stržňové trhliny sa merajú v ich najväčšej šírke. Zložené stržňové trhliny sa merajú ako najmenšia hrúbka výseku čela kmeňa, v ktorom sa trhlina vyskytuje. Odlupčivé trhliny vznikajú medzi letokruhmi pri raste stromu a merajú sa ako najmenšia hrúbka výseku čela kmeňa, v ktorom sa trhlina vyskytuje.

Meranie čelnej stržňovej trhliny: b - šírka trhliny

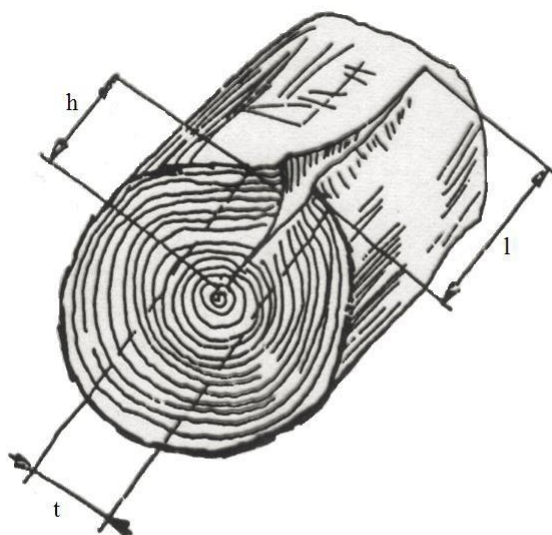
Meranie čelnej stržňovej zloženej trhliny: t - šírka trhliny

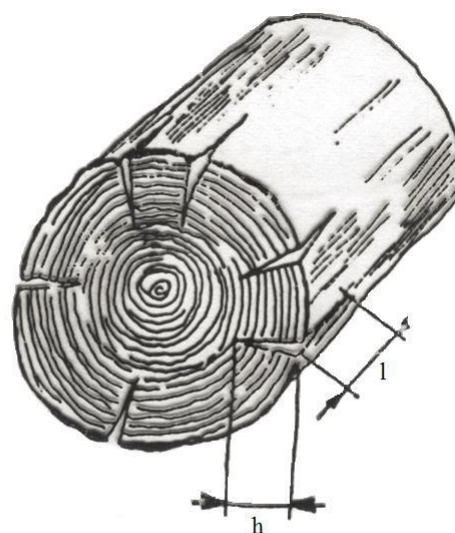
Meranie odlupčivej trhliny: t - šírka trhliny

Obr. 5: Meranie čelných trhlín

Prechádzajúce trhliny prechádzajú z čela kmeňa na bočnú stranu kmeňa. Vznikajú pri veľkých mrazoch na rastúcom strome po pomerne veľkej dĺžke kmeňa ako mrazové trhliny, resp. ako výsušné trhliny vznikajúce pri vysychaní spílených kmeňov. Na prechádzajúcich trhlinách sa meria ich hĺbka a dĺžka trhlín v dĺžkových mierach a najväčšia šírka trhliny sa meria ako najmenšia hrúbka výseku, v ktorom sa trhliny vyskytujú.

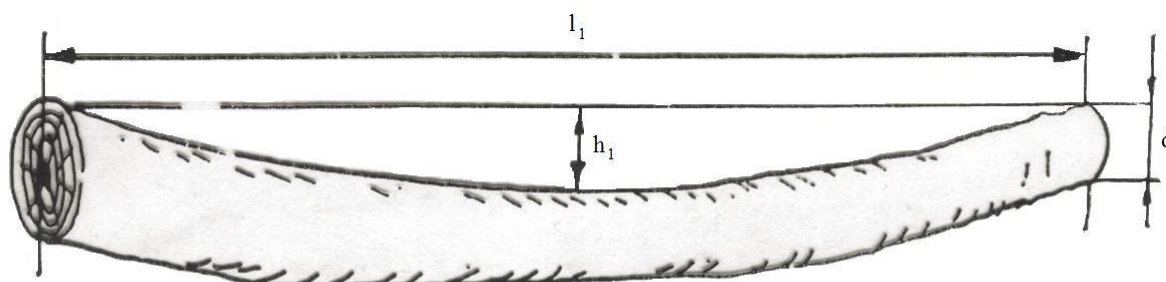
Meranie bočných trhlín - mrazová:
t - šírka trhliny
h - hĺbka trhliny
l - dĺžka trhliny

Meranie prechádzajúcich trhlín:
h - hĺbka trhliny
l - dĺžka trhliny

Obr. 6: Meranie bočných trhlín

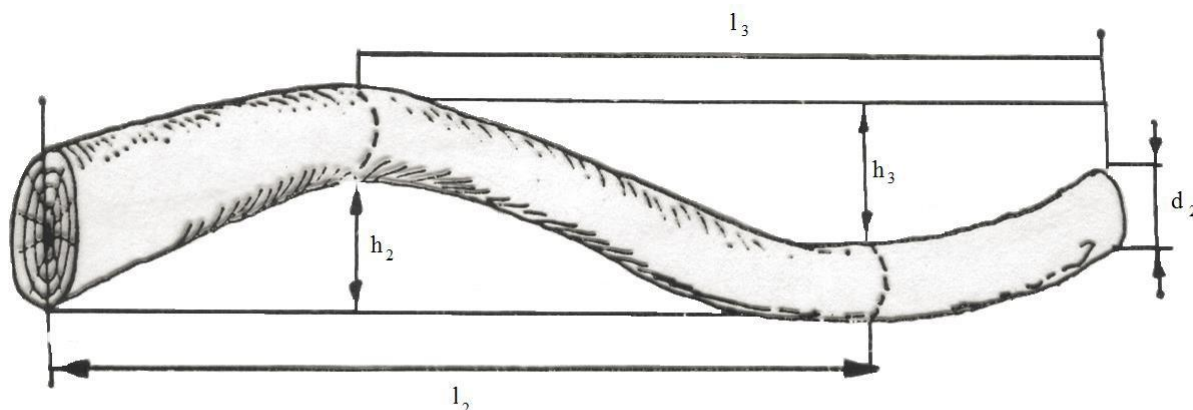
Krivosť je odchýlenie pozdĺžnej osi surového kmeňa od priamky vedenej osou kmeňa. Vzniká vplyvom prostredia pri raste stromu, pričom pri niektorých drevinách môže byť aj dedičná. Krivosť sa delí na jednoduchú a zloženú. Jednoduchá krivosť sa charakterizuje jedným ohybom a meria sa výškou oblúka v mieste jej najväčšieho zakrivenia.

Meranie jednoduché krivosti:
 l_1 - dĺžka kmeňa
 d - priemer horného čela
 h_1 - výška oblúka

Obr. 7: Meranie jednoduché krivosti

Zložená krivosť je charakterizovaná dvoma alebo viacerými ohybmi kmeňa v jednej alebo viacerých rovinách. Krivosť sa vyjadruje v centimetroch na jeden meter. Vypočíta sa ako pomer medzi výškou oblúka v mieste najväčšieho zakrivenia v centimetroch (zaokrúhlená na najbližší centimeter) a vzdialenosťou medzi krajnými bodmi zakrivenej časti v metroch na jedno desatinné miesto.

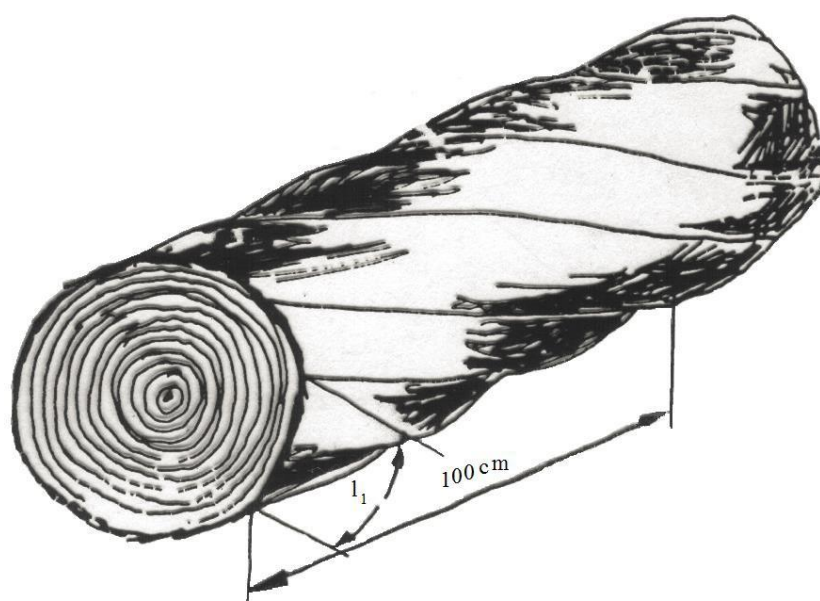

Meranie zloženej krivosti: l_2 - dĺžka prvej časti krivosti; h_2 - výška oblúka prvej časti krivosti
 l_3 - dĺžka druhej časti krivosti; h_3 - výška oblúka druhej časti krivosti
 d_2 - priemer horného čela

Obr. 8: Meranie zloženej krivosti

Točitosť je závitnicovité odchýlenie drevených vlákien od osi kmeňa a môže byť pravosmerná aj ľavosmerná. Točitosť sa vyjadruje v centimetroch na jeden meter. Meria sa určením vzdialenosti v

centimetroch (zaokrúhlenej na najbližší centimeter) na jeden meter dĺžky medzi smerom vlákien a priamkou rovnobežnou s osou dreva v celej dĺžke.

Meranie točitosti:
 l_1 - vzdialenosť odklonu vlákien

Obr. 9: Meranie točitosti

Zbiehavosť je chyba tvaru kmeňa, vyjadrujúca neprimerané ubúdanie hrúbky kmeňa, pričom za normálne ubúdanie sa považuje zmenšenie priemeru o 1 cm na 1 meter dĺžky kmeňa. Zbiehavosť sa vyjadruje v centimetroch na jeden meter na jedno desatinné miesto. Meria sa prostredníctvom pomeru medzi rozdielom hrúbok dreva v celej dĺžke meranými jeden meter od oboch koncov v centimetroch (zaokrúhlenými na celý centimeter smerom nadol) a vzdialenosťou medzi oboma miestami merania vyjadrenou v metroch na jedno desatinné miesto.

Hniloba je abnormálne sfarbenie dreva až zmena jeho štruktúry vplyvom drevokazných húb. Vyjadruje sa podielom z plochy čela kmeňa.

Poškodenie hmyzom býva viditeľné otvormi alebo materskými či larvovými chodbami. Delí sa na povrchové, plytké a hlboké. Povrchové poškodenie je do hĺbky 3 mm, pričom sa nemeria, len sa zaznamenáva. Plytké poškodenie hmyzom ide do hĺbky 15 mm a hlboké je do hĺbky dreva viac ako 15 mm. Vyjadruje sa počtom závrtoch na jeden meter dĺžky kmeňa.

Nepravé jadro je tmavšie neprirodzene sfarbené drevo pri drevinách, ktoré nemajú pravé jadro. Môže byť okrúhle alebo lúčovité. Meranie nepravého jadra sa vykonáva tak, že sa zmeria najväčší a najmenší priemer nepravého jadra a vypočíta sa ich aritmetický priemer a vyjadrí sa ako podiel z hrúbky čela.

Zaparenie sa prejavuje sfarbením čela kmeňa vplyvom tela a pôsobením biochemických procesov. Spôsobuje to zmenu fyzikálnych a chemických vlastností dreva. Najčastejšie sa vyskytuje na bukoch, breze a jelši. Zaparenie dreva sa nemeria, len sa opisuje ako stav dreva.

Mechanické poškodenie vzniká náradím a strojmi pri ťažbe, doprave a spracúvaní dreva. Pokiaľ ide len o poškodenie kôry, toto sa nepovažuje za poškodenie dreva. Pokiaľ ide o hlboké poškodenie dreva, uvádza sa hĺbka poškodenia v centimetroch a jeho dĺžka v metroch.

Kritérium hodnotenia: uchádzač na pripravenom surovom kmeni ukáže a popíše chyby dreva, jednu z nich zmeria správnym spôsobom.

Predviest' manipuláciu surových kmeňov na odvoznom mieste rezaním na strane ťahu a na strane tlaku s ohľadom na BOZP

Pomôcky na predvedenie úlohy: surové kmene na odvoznom mieste (resp. pri trenažéri na ťažbu dreva), RMRP, lesnícka krieda, samonavíjacie pásmo.

Požadované vedomosti a zručnosti: uchádzač na pripravenom surovom kmeni lesníckou kriedou vyznačí na základe rozmerov dreva, tvaru kmeňa a chýb dreva sortimenty surového dreva s ohľadom na najvyššiu výťažnosť sortimentov. Pri samotnom prerezávaní kmeňa musí pilčík zohľadniť stranu tlaku a ťahu dreva na kmeni. Dôležité je uviesť si hrúbku kmeňa v mieste rezu vzhľadom na pracovnú dĺžku lišty RMRP. Pokiaľ je kmeň tenší ako pracovná dĺžka lišty, prvý rez sa vedie na strane tlaku do takej hĺbky, aby nedošlo k zovretiu lišty kmeňom. Následne sa rez dokončí zo strany ťahu dreva tak, aby sa oba rezy stretli v jednej rovine a rez bol kolmý na os kmeňa. Pokiaľ je hrúbka kmeňa väčšia ako pracovná dĺžka lišty RMRP, postupuje sa obdobne zo strany tlaku viacerými vejárovitými rezmi a pokračuje sa zo strany ťahu tak isto viacerými vejárovitými rezmi.

Pri prerezávaní kmeňov je zakázané pridržovať kmene v blízkosti rezu rukami alebo nohami. Pri práci vo svahu musí pilčík stáť vždy z hornej strany kmeňa.

Kritérium hodnotenia: uchádzač rozmeria a rozmanipuluje surový kmeň, pričom ukáže rez na strane tlaku a na strane ťahu dreva.

Predviest' a popísať zásady správneho merania dreva a evidencie dreva

Pomôcky na predvedenie úlohy: surové kmene na odvoznom mieste (resp. pri trenažéri na ťažbu dreva), samonavíjacie pásma, priemerka, číselník dlhého dreva, ceruzka, objemové tabuľky.

Požadované vedomosti a zručnosti: *Po ukončení manipulácie sortimentov uchádzač zmeria jednotlivé guľatinové sortimenty a vyhotoví evidenciu vymanipulovaného dreva. Dĺžka sortimentov surového dreva sa meria oceľovým pásom, lesníckou metrovkou alebo lesníckym odpichovadlom (krokodíлом), pričom sa zohľadní aj nadrozmer v zmysle STN 48 0055 a 48 0056, resp. v zmysle dojednaných obchodných podmienok. Dĺžka surového dreva sa meria ako najkratšia vzdialenosť medzi koncami výrezu po povrchu oboj plochy, obvykle od hrubšieho konca. Ak sa na surovom dreve vyskytuje šikmá plocha ťažbového rezu (smerového zárezu), dĺžka sa meria od stredu tohto zošikmenia. Dĺžka surového dreva sa meria v metroch s presnosťou na jeden centimeter a zaokrúhľuje sa na celé decimetre nadol. Pri dlhom dreve so stredovou hrúbkou do 20 cm bez kôry sa môže dĺžka zaokrúhľovať na celé metre nadol.*

Priemer sortimentov sa meria lesníckou priemerkou v strede jeho dĺžky. Hrúbka surového dreva sa meria v milimetroch ako kolmá vzdialenosť medzi dvoma dotyčnicami vedenými rovnobežne v protiľahlých bodoch obvodu prierezu. Hrúbka surového dreva bez kôry do 19 cm vrátane sa meria jedenkrát v horizontálnom smere a zaokrúhľuje sa na celé centimetre nadol. Hrúbka surového dreva 20 cm a viac bez kôry sa meria dvakrát kolmo na seba alebo, ak je to možné, ako najväčšia a najmenšia hrúbka. Z oboch meraní bez zaokrúhľovania sa vypočíta aritmetický priemer a zaokrúhľuje sa na celé centimetre nadol. Ak je v mieste merania hrúbky výrazná rastová nepravidelnosť (vyvýšenina, nádor a pod.) alebo praslen vetiev, potom sa hrúbka meria v rovnakej vzdialenosti pred miestom výraznej rastovej nepravidelnosti a za ním. Z meraní bez zaokrúhľovania sa vypočíta aritmetický priemer a zaokrúhľuje sa na celé centimetre nadol.

Namerané hodnoty sortimentov surového dreva sa zapisujú do číselníka dlhého dreva, kde je uvedená podľa predtlaču drevina, sortiment, poradové číslo, jeho dĺžka a hrúbka. Na základe objemových tabuliek sa určí objem sortimentu a uvedie sa do číselníka. Objem surového dreva sa určuje v kubických metroch najmenej na dve desatinné miesta pomocou objemových tabuliek na základe odmeranej dĺžky a hrúbky s kôrou alebo bez kôry.

Kritérium hodnotenia: uchádzač vymanipulované guľatinové sortimenty odmeria v zmysle zásad merania dĺžky a hrúbky sortimentov surového dreva, zapíše ich do číselníka dlhého dreva a určí ich objem.

Predviest' a popísať zásady štiepania rovnaného dreva

Pomôcky na predvedenie úlohy: polená dreva 1 metrovej dĺžky, kálačka, klíny, sekera.

Požadované vedomosti a zručnosti: *Na vymanipulovaných alebo pripravených polenách 1 metrovej dĺžky uchádzač predvedie štiepanie rovnaného dreva. Štiepe sa drevo s priemerom väčším ako 30 cm. Polená sa najefektívnejšie štiepu od tenšieho konca v radiálnom smere. Pri hrubých listnatých drevinách je možné štiepať aj na hrubšom konci, ale potom v smere najväčšieho priemeru. Štiepať sa môže stojace aj ležiace*

drevo. Pokiaľ na čele vidno stržňovú trhlínu, štiepanie sa vykonáva v jej smere. Ak je drevo bez výrazných hrčíc, resp. chýb dreva, ktoré by sťažovalo štiepanie, opakuje sa úder štiepacou sekerou alebo kálačkou do radiálnej trhlíny dovtedy, kým sa poleno nerozštípi. Ak je drevo s mnohými alebo veľkými hrčami či chybami dreva, ktoré by sťažovalo samotné štiepanie, zásekom štiepacou sekerou alebo kálačkou sa vytvorí ryha, do ktorej v prípade potreby vkladáme klin a štiepanie dokončíme pomocou klinu, prípadne viacerých klinov. Postojáčky sa väčšinou štiepe hrubé drevo prípadne drevo s mnohými, prípadne veľkými hrčami. Drevo sa postaví hrubším koncom naspodok a štiepe sa na tenšom konci tak, že sa štiepacou sekerou alebo kálačkou urobí na hrane v smere stržňovej trhlíny ryha, do ktorej od obvodu smerom ku stredu polena vkladajú a zabíjajú klíny. Po rozštípení sa klíny vyberú a sekerou sa pretnú zostávajúce vlákna dreva spájajúce časti polena.

Štiepané drevo nie je dovolené pridržovať si rukami alebo nohami a tak isto nie je dovolené ho po dĺžke prerezávať RMRP.

Kritérium hodnotenia: uchádzač vymanipulované alebo pripravené drevo 1 metrovej dĺžky rozštípi pomocou ručného náradia.

Predviest' uloženie rovnaných sortimentov, ich meranie a evidenciu

Pomôcky na predvedenie úlohy: polená dreva 1 metrovej dĺžky, samonavíjacie pásmo, číselník krátkeho dreva, ceruzka, objemové tabuľky.

Požadované vedomosti a zručnosti: uchádzač po ukončení štiepania polien tieto uloží do rovnane spolu s polenami, ktoré nebolo potrebné štiepať. Správne uložená metrovica má zarovnané čelo, výšku rovnane cca 1,05 m a bok uložený buď do klietky alebo opretý o kolík s podporou. Postup ukladania je taký, že sa uloží spodná vrstva polien a do priestoru medzi dva polená sa ukladá ďalšie, čím vzniká trojuholníková väzba. Medzery medzi polenami majú byť čo najmenšie. Vo svahu sa ukladá metrovica po vrstevnici, pričom spodná časť polien sa podloží priečne, najlepšie rozštípeným polenom štiepnou plochou na spodku, aby nedošlo k jeho samovoľnému pohybu po svahu.

Meranie rovnaných sortimentov sa robí oceľovým pásmom prípadne lesníckou metrovkou. Meria sa dĺžka rovnane, pričom jej výška by mala byť rovnomerná. Koniec s rovnomerne šikmo uloženými polenami sa meria do polovice dĺžky šikminy. Pokiaľ je výška rovnane cca 1,05 m a dĺžka polien jeden meter, tak pri dĺžke rovnane 1 meter je objem dreva 1 priestorový meter. Takto zmerané drevo sa zapisuje do číselníka krátkeho dreva, pričom sa podľa predtlaču uvedie drevina, číslo rovnane, sortiment a množstvo priestorových metrov dreva.

Objem zmeraného dreva sa prepočíta na kubické metre pomocou prepočítavacieho koeficientu, ktorý je uvedený v STN 48 0055 a 48 0056. Napríklad pri drevine buk je to 0,59, a teda jeden priestorový meter bukového rovnaného dreva sa rovná 0,59 kubického metra dreva.

Kritérium hodnotenia: uchádzač vymanipulované, rozštiepané a pripravené 1 metrové polená uloží a uložené rovnané drevo zmeria. Do číselníka krátkeho dreva zapíše objem dreva v priestorových metroch a prepočíta ho na kubické metre.

Stanovená minimálna úroveň hodnotenia, ktorú musí uchádzač splniť pre úspešné hodnotenie v rámci JVV 5 Manipulácia dreva ručnou motorovou reťazovou pílou: predstavuje kritickú hranicu 70 %, čo zodpovedá nasledovnému:

- ✓ Rozmerať a rozmanipulovať surové kmene, spojnice rezu v tlaku a rezu v ťahu je v tolerancii 1 cm.
- ✓ Zmerať dĺžky a hrúbky guľatinových sortimentov s presnosťou $\pm 10 \%$.
- ✓ Zmerať rovnané sortimenty s presnosťou $\pm 10 \%$.

Certifikácia

Absolventom, ktorým boli uznané všetky JVV na základe portfólia a absolventom skúšok, ktorým neboli uznané všetky JVV na základe portfólia a uspeli na skúške na overenie kvalifikácie, budú vystavené a odovzdané osvedčenia o kvalifikácii. Prevzatie osvedčenia o kvalifikácii podpíše absolvent v Protokole o prevzatí osvedčenia o kvalifikácii.

Úspešní absolventi budú súčasne informovaní o tom, že autorizovaná inštitúcia má povinnosť trasovať absolventov skúšky na overenie kvalifikácie. Trasovanie sa uskutočňuje po 6 a 12 mesiacoch po úspešnom absolvovaní skúšky na overenie kvalifikácie.

Neúspešní uchádzači budú informovaní o tom, ktoré JVV v procese overovania kvalifikácie nesplnili na požadovanú minimálnu úroveň a zároveň budú informovaní o ďalšom postupe. Neúspešný uchádzač môže požiadať o vykonanie opravnej skúšky na overenie kvalifikácie najskôr 30 kalendárnych dní od oznámenia výsledku skúšky na overenie kvalifikácie, a to podaním prihlášky na opravnú skúšku (Príloha 4).